BIBLIOTEKA NARODOWA
1575670
Biblioteka Narodowa
Warszawa
30001020078414

הגדה של פסח

HAGADA

OPOWIADANIA

O WYJŚCIU IZRAELITOW

Z EGIPTU

NA DWA PIERWSZE WIECZORY

ŚWIĘTA PESACH.

1931

Nakładem wydawnictwo i księgarni

SYMCHA FREUND

RRZEMYŚL

I 1,515,610

Biblioteka Narodowa
Warszawa
30001020078414

2009 E 623/41

בְּדִיקַת חָמֵץ.

REWIZYA CHLEBA KISZONEGO (CHAMEC),

Dnia 13. miesiąca Nisan wieczorem (lub dnia 12. jeśli 14. wigilja Paschy, przypada w sobotę) odbywa się rewizya chleba kiszonego (Chomec) przy świetle woskowej świecy.

Przed rozpoczęciem tejże rewizyi odmawia się następujące błogosławieństwo:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל בִּעוּר חָמֵץ׃

ברוך Pochwalonyś Ty, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, który nas poświęcił przykazaniami Swemi i polecił nam usunięcie (z domu) chleba kiszonego.

Szukanie chleba kiszonego (Chamec).

Po skończeniu rewizyi mówi się:

כָּל־חֲמִירָא וְכָל־חֲמִיעָא
דְּאִכָּא בִּרְשׁוּתִי דְּלָא
חֲמִתֵּה וּדְלָא בְּעַרְתֵּה
וּדְלָא יְדַעְנָא לֵיהּ לִבָּטֵל
וְלֶהֱוֵי הֶפְקֵר כְּעַפְרָא
דְּאַרְעָא׃

כל Wszelki zakiś i wszystek chleb kwaszony, w jakiemkolwiek miejscu, należącem do mnie, którego nie widziałem i nie uprzątnąłem, niechaj będzie niczem i uważany za pył ziemi.

Znaleziony chleb kiszony (Chomec) starannie się w płatek owija i nazajutrz, czyli w wigilję Paschy, do godziny 10-tej zrana trzeba go spalić, przyczem mówi się:

כָּל־חֲמִירָא וְכָל־חֲמִיעָא
דְּאִכָּא בִּרְשׁוּתִי דַּחֲזִתֵּיהּ
וּדְלָא חֲזִתֵּיהּ דַּחֲמִתֵּיהּ
וּדְלָא חֲמִתֵּיהּ דְּבַעַרְתֵּיהּ
וּדְלָא בַּעַרְתֵּיהּ לְבָטֵל
וְלֶהֱוֵי הֶפְקֵר כְּעַפְרָא
דְּאַרְעָא׃

כל Wszelki zakiś i wszystek chleb kwaszony, w jakiemkolwiek miejscu, należącem do mnie, który widziałem lub którego nie widziałem, który uprzątnąłem lub którego nie uprzątnąłem, niechaj będzie niczem i uważanym jako proch ziemi.

PRZYRZĄDZENIE SEDERU.

Stół powinien być we dnie zastawiony a właściwa uroczystość rozpoczyna się dopiero wieczorem po modlitwie

Na dużym talerzu, lub na tacy układa się 3 przaśniki: 1 Kohen, 2 Lewi, 3 Israel wyobrażające trzy stany ludu Izraelickiego, prze-

gradzając je serwetką, a z wierzchu umieszcza się potrawy, które służą do ceremonji w następującym porządku:

Pieczone jajko i pieczone mięso na kości symbolują nam ofiary, składane w święto Paschy,

Gorzkie zioła mają przypomnieć przygnębiające i ciężkie czasy praojców naszych w Egipcie.

Charoset, sporządzone z orzechów tłuczonych, imbiru i wina, mają być symbolem gliny, w której praojcowie sporządzać musieli cegły.

Zwierzchnik familji siedzi oparty na lewym boku, gdyż takie siedzenie jest na wschodzie oznaką wolności i swobody.

Obowiązkiem zwierzchnika familji jest opowiedzieć historyę wyjścia praojców z Egiptu i objaśnić znaczenie tegoż całej rodzinie.

סמן למעשים סדורים אל ליל שמורים.

1. קַדֵּשׁ
Błogosławieństwo Kidusz.

2. וּרְחַץ
Zwierzchnik domu umywa sobie ręce.

3. כַּרְפַּס
Spożycie pietruszki.

4. יַחַץ
Dzielenie środkowej Macy.

5. מַגִּיד
Opowiadanie o wyjściu z Egiptu.

6. רָחְצָה
Stołownicy umywają sobie ręce.

7. מוֹצִיא מַצָּה
Błogosławieństwo nad przaśnikami.

8. מָרוֹר
Spożycie gorzkiego ziela.

9. כּוֹרֵךְ
Spożycie chrzanu.

10. שֻׁלְחָן עוֹרֵךְ
Podanie do stołu wieczerzy.

11. צָפוּן
Spożycie Afikomenu.

12. בָּרֵךְ
Dziękczynne modły po jedzeniu.

13. הַלֵּל
Odśpiewanie modła Halel

14. נִרְצָה
Spiew ostatni

סדר קידוש לליל פסח

קדש Nalewa się pierwszy kielich.

Jeżeli święto przypada w piątek wieczór, mówi się:

בלחש ויהי ערב ויהי בוקר

בקול יוֹם הַשִּׁשִּׁי וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

dzień szósty. I spełnione były niebiosa i ziemia i wszystkie ich zastępi. I skończył Bóg dnia siódmego dzieła Swego, które uczynił, i odpoczął dnia siódmego po całem dziele Swojem, które spełnił. I błogosławił Bóg dzien siódmy i poświęcił go, albowiem w nim odpoczął po całem dziele Swojem, które stworzył Bóg, by je uczynić.

Jeżeli święto przypada na dzien powszedni, rozpoczyza się tutaj:

סברי מרנן ורבנן ורבותי

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

בָּרוּךְ Pochwalonyś Ty, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, który stworzył owocy winorośli.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל־עָם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל־לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שַׁבָּתוֹת

בָּרוּךְ Pochwalonyś Ty, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, który wybrał nas zpośród wszystkich narodów i wyniósł nas nad wszystkie języki i poświęcił nas przykazaniami Swemi. I nadał nam Wiekuisty, Bóg nasz,

לְמְנוּחָה וּ מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה
חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן אֶת
יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת יוֹם חַג
הַמַּצּוֹת הַזֶּה. זְמַן חֵרוּתֵנוּ
בְּאַהֲבָה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר
לִיצִיאַת מִצְרָיִם כִּי בָנוּ
בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ
מִכָּל הָעַמִּים וְשַׁבָּת וּמוֹעֲדֵי
קָדְשֶׁךָ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן בְּשִׂמְחָה
וּבְשָׂשׂוֹן הִנְחַלְתָּנוּ. בָּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת
וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים: שהחינו

w miłości (soboty na odpoczynek i) obwieszczenia na radość, uroczystości i pory na wesołość, ten dzień (soboty i dzień) uroczystości prześników, porę wyswobodzenia naszego, (w miłości) zwołanie święte, pamiątkę wyjścia z Egyptu. Albowiem nas wybrałeś i nas poświęciłeś zpośród wszystkich ludów, (a sobotę) i uroczyste świętości Twoje (z miłości i łaski) dla radości i wesołości udzieliłeś nam. Pochwalonyś Ty, Wiekuisty, poświęcający (sobotę i) Izraela i święta.

Jeżeli święto przypada w sobotę wieczór, mówi się:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ:

ברוך Pochwalonyś Ty, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, który stworzył światło ognia.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל
בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל
לָעַמִּים בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת
יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת
לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ, וְאֶת

ברוך Pochwalonyś Ty, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, który odróżniasz między świętem a powszednim, między światłem a ciemnością, między Izraelem a ludami, między dniem siódmym a sześcioma dniami pracy; między świętością soboty a świętością dni uroczystych odróżniłeś, a dzień siódmy

יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֶּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה
קִדַּשְׁתָּ . הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ . בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ, הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ
לְקֹדֶשׁ :

poza sześcioma dniami pracy poświęciłeś. Odróżniłeś i poświęciłeś lud Twój, Izraela, świętością Swoją. Pochwalonyś Ty, Wiekuisty, Królu wszechświata, który odróżniasz między świętem a świętem.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם , שֶׁהֶחֱיָנוּ
וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה :

ברוך Pochwalonyś Ty, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, który nam dał dożyć i utrzymał nas i dał nam doczekać pory tej.

Pije się więcej niż połowę kielicha, opierając się na lewym boku.

(ורחץ) Zwierzchnik familji, odprawiający Seder myje sobie ręce bez odmawiania zwykłego błogosławieństwa.

(כַּרְפַּס) Głowa familji bierze trochę trybulki lub pietruszki, zanurza ją w occie lub w słon. wodzie, odmawia następujące błogosławieństwo, pożywa i daje z niej każdemu z obecnych.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה :

ברוך Pochwalonyś Ty, Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, Stwórco owocu ziemi .

(יחץ) Głowa familji bierze Micwę czyli przaśnik środkowy (Lewitę), łamie na dwie części, większą część zachowuje na afikomen mniejszą zaś kładzie napowrót na swoje miejsce.

(מַגִּיד) Zdejmuje się z misy Zeroa (przypieczone mięso) i jajko, odstawia się Micwot (przaśnik) i mówi się.

הָא לַחְמָא עַנְיָא דִּי
אֲכָלוּ אַבְהָתָנָא בְּאַרְעָא
דְמִצְרָיִם. כָּל דִכְפִין יֵיתֵי
וְיֵכוֹל, כָּל דִצְרִיךְ יֵיתֵי

הא Oto chleb nędzy, który jedli przodkowie nasi w kraju Egiptu. Każdy głodny niech wejdzie i je z nami; każdy biedak niech wejdzie i obchodzi z nami

וְיִפְסַח . הַשַּׁתָּא הָכָא .
לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא

Paschę. W tym roku jesteśmy niewolnikami, w roku przyszłym będziemy w

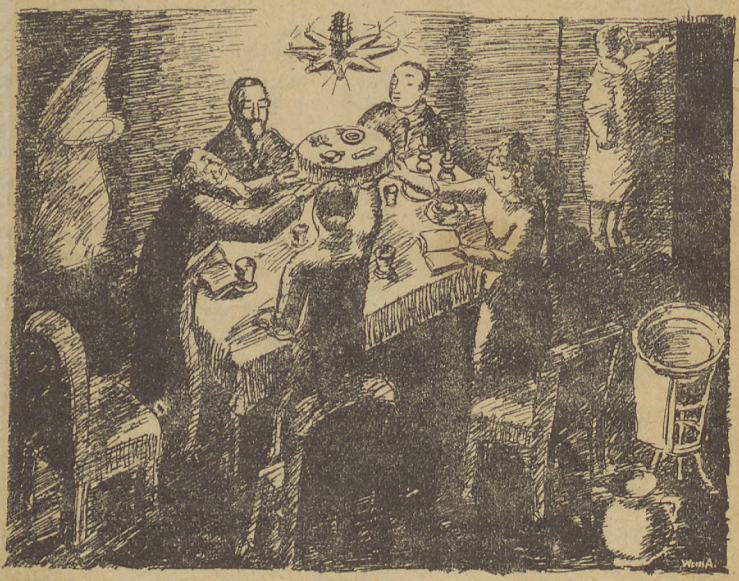

Kolacja w święto Pesach.

דְּיִשְׂרָאֵל . הַשַּׁתָּא עַבְדֵי ,
לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי חוֹרִין .

kraju Israela, obecnie jesteśmy niewolnikami, w roku przyszłym będziemy narodem wolności.

Stawia się misę, Zeroa i jajko na wskazane miejsce, nalewa się drugi kielich, a dziecko czyni następujące pytania:

I מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה
מִכָּל הַלֵּילוֹת? שֶׁבְּכָל
הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חָמֵץ

מה Dlaczego różni się nocta od wszystkich innych nocy w roku?. Po wszystkie inne nocy w roku spoży-

וּמַצָּה, הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלּוֹ מַצָּה. שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׁאָר יְרָקוֹת, הַלַּיְלָה הַזֶּה מָרוֹר. שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ מַטְבִּילִין אֲפִילוּ פַּעַם אֶחָת, הַלַּיְלָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְּעָמִים. שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבִין וּבֵין מְסֻבִּין, הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלָּנוּ מְסֻבִּין.

wamy chleb kiszony lub niekiszony, nocy tej zaś jedynie niekiszony? Po wszystkie inne nocy jeść możemy różne zioła, nocy tej zaś (tylko) gorzkie? Po wszystkie inne nocy nie jesteśmy obowiązani zanurzać pokarmów ani raz jeden, nocy tej zaś dwa razy? Po wszystkie inne nocy jeść możemy siedząc, lub opierając się, nocy tej zaś wszyscy się opieramy?

Odsłaniając Micwot, stołownicy odpowiadają:

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם, וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה. וְאִלּוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, הֲרֵי אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי בָנֵינוּ מְשֻׁעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם. וְאֲפִילוּ כֻּלָּנוּ

עבדים Niewolnikami byliśmy u Faraona w Egipcie, ale wywiódł nas Wiekuisty Bóg nasz stamtąd ręką silną i ramieniem wyprężonem. A gdyby nie był wywiódł Najświętszy, pochwalony On, praojców naszych z Egiptu, zaprawdę my i dzieci nasze i wnukowie nasi niewolniczo podlegalibyśmy Faraonom w Egipcie. Więc gdybyśmy byli wszyscy mędrcami,

חֲכָמִים, כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים, כֻּלָּנוּ זְקֵנִים, כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה, מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח:

wszyscy rozumnymi, wszyscy doświadczonymi, wszyscy znawcami nauki zakonu: obowiązkiem naszym jest opowiadać o wyjściu z Egiptu, a każdy, który się rozwodzi w opowiadaniu o wyjściu z Egiptu, godnym jest zaiste pochwały.

מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר

Zdarzyło się, że Rabi Eliezer, Rabi Jozua,

Mędrcy opowiadają o wyjściu z Egiptu

וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֶלְעָזָר
בֶּן עֲזַרְיָה וְרַבִּי עֲקִיבָא
וְרַבִּי טַרְפוֹן, שֶׁהָיוּ מְסֻבִּין
בִּבְנֵי בְרַק וְהָיוּ מְסַפְּרִים
בִּיצִיאַת מִצְרַיִם כָּל אוֹתוֹ
הַלַּיְלָה. עַד שֶׁבָּאוּ
תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם:
רַבּוֹתֵינוּ הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית.

Rabi Elazar syn Azarji, Rabi Akiba i Rabi Tarfon będąc zebrani w Bone-Berak, opowiadali o wyjściu z Egiptu przez całą tę noc (paschy), aż przyszli ich uczniowie i rzekli do nich: Mistrzowie nasi! nadeszła już pora czytania modlitwy porannej.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן
עֲזַרְיָה, הֲרֵי אֲנִי כְּבֶן
שִׁבְעִים שָׁנָה וְלֹא זָכִיתִי
שֶׁתֵּאָמֵר יְצִיאַת מִצְרַיִם
בַּלֵּילוֹת. עַד שֶׁדְּרָשָׁה בֶּן
זוֹמָא שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעַן תִּזְכֹּר
אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ, יְמֵי
חַיֶּיךָ הַיָּמִים, כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ
הַלֵּילוֹת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים
יְמֵי חַיֶּיךָ הָעוֹלָם הַזֶּה, כֹּל

אמר Rabi Elazar, syn Azarji rzekł: Zaiste, mam już prawie siedmdziesiąt lat a nie mogłem zbadać, dlaczego opowiadanie wyjścia z Egiptu odbyć się ma w nocy, aż to wywnioskował Ben-Zoma, gdyż powiedziane: Abyś sobie przypominał dzień wyjścia z ziemi Egiptu przez wszystkie dni żywota twego. Przez „dni żywota twego“ rozumieć należy tylko dni, zaś wszystkie dni żywota twego znaczy także nocy. Niektórzy uczeni mówią: „dni żywota

twego“ to ten swiat, zaś „wszystkie dni żywota twego“—to czasy przyjścia Messyasza.

וְיְמֵי חַיֶּיךָ, לְהָבִיא לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ.

ברוך Niech będzie pochwalony Wszechobecny, pochwalony On! Pochwalony Ten, który nadał zakon ludowi Swemu Izraelowi, pochwalony On! O rozmaitych czterech rodzajach dzieci mówi Pismo Św., jedno mądre, jedno złośliwe, jedno naiwne a jedno, które nie umie jeszcze zapytać.

בָּרוּךְ הַמָּקוֹם, בָּרוּךְ הוּא, בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, בָּרוּךְ הוּא: כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה בָנִים דִּבְּרָה תוֹרָה, אֶחָד חָכָם, וְאֶחָד רָשָׁע, וְאֶחָד תָּם, וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאוֹל.

חכם Mądre, jakże ono mówi? „Cóż to za świadectwa (prawa) i ustawy i sądy, które przykazał wam Wiekuisty, Bóg nasz?“. Tedy ty objaśnisz mu obrządki Paschy, aż do zdania: „Nie należy kończyć ofiary paschy wetami“.

חָכָם מָה הוּא אוֹמֵר?— מָה הָעֵדוֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם? וְאַף אַתָּה אֱמוֹר־לוֹ כְּהִלְכוֹת הַפֶּסַח אֵין מַפְטִירִין אַחַר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמָן.

רשע Złośliwy, jakże on mówi? Na co wam ta służba?

רָשָׁע מָה הוּא אוֹמֵר?— מָה

הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת לָכֶם? לָכֶם וְלֹא לוֹ. וּלְפִי שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן הַכְּלָל כָּפַר בְּעִקָּר, וְאַף אַתָּה הַקְהֵה אֶת שִׁנָּיו וֶאֱמָר לוֹ: בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם, לִי וְלֹא לוֹ, אִלּוּ הָיָה שָׁם, לֹא הָיָה נִגְאָל.

Wam (mówi), a nie jemu; ponieważ wyłączył siebie samego z ogółu, przeto zapiera się głównych zasad wiary. Tedy ty przytęp zęby, odpowiadając mu: Dlatego, (by okazać wdzięczność za to) co Wiekuisty uczynił dla mnie przy wyjściu z Egiptu, mnie, nie zaś jemu; gdyby on tam był, nie zostałby wybawiony (t. j. złośliwi nie są godni wolności).

תָּם מָה הוּא אוֹמֵר? — מַה זֹּאת? וְאָמַרְתָּ אֵלָיו: בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים.

תם Naiwny jakże przemawia? — „Cóż to ma znaczyć?“. Tedy odpowiedz mu: „Potężną ręką wywiódł nas Wiekuisty z Egiptu, z domu niewoli“.

וְשֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאוֹל, אַתְּ פְּתַח לוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר, וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם:

ושאינו יודע לשאול Nieumiejącemu się jeszcze pytać objaśnij sam, gdyż napisane: „I opowiesz synowi swemu w dniu tym słowami: Dlatego, co Wiekuisty uczynił dla mnie przy wyjściu z Egiptu“.

יָכוֹל מֵרֹאשׁ חוֹדֶשׁ, תַּלְמוּד לוֹמַר בַּיּוֹם הַהוּא. אִי בַּיּוֹם הַהוּא יָכוֹל מִבְּעוֹד יוֹם, תַּלְמוּד לוֹמַר בַּעֲבוּר זֶה. בַּעֲבוּר זֶה לֹא אָמַרְתִּי, אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁיֵּשׁ מַצָּה

יכול Możnaby sądzić, że na początku miesiąca (Nissan) winno się zacząć opowiadanie, lecz Pismo Święte mówi: w dniu tymże. „W dniu tymże“ móglibyśmy myśleć, w ciągu dnia, dlatego Pismo Święte mówi: w czasie, kiedy chleb niekiszony i gorzkie zioła leżą przed tobą (t. j. w

וּמָרוֹר מְנָחִים לְפָנֶיךָ׃

מִתְּחִלָּה עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ, וְעַכְשָׁיו קֵרְבָנוּ הַמָּקוֹם לַעֲבוֹדָתוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־הָעָם, כֹּה אָמַר יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, בְּעֵבֶר הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם, תֶּרַח אֲבִי אַבְרָהָם וַאֲבִי נָחוֹר, וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים.

וָאֶקַּח אֶת־אֲבִיכֶם, אֶת־אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הַנָּהָר וָאוֹלֶךְ אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן, וָאַרְבֶּה אֶת־זַרְעוֹ וָאֶתֵּן לוֹ אֶת־יִצְחָק. וָאֶתֵּן לְיִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־עֵשָׂו, וָאֶתֵּן לְעֵשָׂו אֶת הַר שֵׂעִיר לָרֶשֶׁת אוֹתוֹ, וְיַעֲקֹב וּבָנָיו יָרְדוּ מִצְרָיִם.

בָּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל, בָּרוּךְ הוּא, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, חִשֵּׁב אֶת הַקֵּץ, לַעֲשׂוֹת כְּמָה שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָם

nocy z dnia czternastego na piętnasty miesiąca Nissan).

מתחילה Pierwotnie bałwochwalstwu służyli przodkowie nasi, obecnie zaś zbliżył nas Wszechobecny do służby Swej, jak powiedziane: I rzekł Joszua do całego narodu: Tak rzekł Wiekuisty, Bóg Izraela: Po tamtej stronie rzeki mieszkali przodkowie wasi od wieków jak Terach, ojciec Abrahama i ojciec Nachora, i służyli bogom obcym.

ואקח I wziąłem praojca waszego Abrahama z tamtej strony rzeki i oprowadziłem go po całym kraju Kanaan. Ipomnożyłem potomstwo jego i dałem mu Izaka i dałem Izakowi Jakóba i Ezawa. I dałem Ezawowi górę Seir, by ją odziedziczył, Jakób zaś i jego synowie zeszli do Egiptu.

ברוך Pochwalony niech będzie strzegący Swej obietnicy Izraelowi, pochwalony On; bo Najświętszy, pochwalony On, obliczył koniec niewoli, jak zapowiedział praojcu naszemu Abrahamowi, gdy zawarł

אָבִינוּ בִּבְרִית בֵּין
הַבְּתָרִים, שֶׁנֶּאֱמַר, וַיֹּאמֶר
לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע כִּי גֵר
יִהְיֶה זַרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא
לָהֶם, וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אוֹתָם
אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה. וְגַם
אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ
דָּן אָנֹכִי, וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ
בִּרְכוּשׁ גָּדוֹל.

przymierze wśród rozciętych kawałów ofiarnych, jak opiewa: I rzekł do Abrahama: Dowiedz się i wiedz, że przychodniami będzie pokolenie twoje w kraju, do niego nienależącym i będą ich niewolić i ciemiężyć czterysta lat. Ale też ten naród, któremu służyć będą, Ja osądzę, a potem wyjdą (z tego kraju) z dobytkiem wielkim.

Przykrywa się przaśniki, a wziąwszy kielich do ręki, mówi się głośno:

וְהִיא שֶׁעָמְדָה לַאֲבוֹתֵינוּ
וְלָנוּ, שֶׁלֹּא אֶחָד בִּלְבָד
עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ,
אֶלָּא שֶׁבְּכָל־דּוֹר וָדוֹר
עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ,
וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם:

והיא Oto (zapowiedź ta) utrzymała praojców naszych i nas; gdyż niejeden (wróg) powstał przeciw nam, by nas zniszczyć, lecz w każdym wieku i pokoleniu powstawali przeciw nam, by nas zniszczyć, ale Najświętszy, pochwalony On, ocalał nas z ich rąk.

Stawiając napełniony kielich, odkrywa się przaśniki i mówi się dalej:

צֵא וּלְמַד, מַה־בִּקֵּשׁ לָבָן
הָאֲרַמִּי לַעֲשׂוֹת לְיַעֲקֹב אָבִינוּ,
שֶׁפַּרְעֹה לֹא גָזַר אֶלָּא עַל־

צא Pójdź i zważ, co chciał, Aramejczyk Laban uczynić Jakóbowi, praojcu naszemu, gdyż Faraon postanowił wykorzenić tylko płeć męską,

הַזְּכָרִים, וְלָבָן בִּקֵּשׁ לַעֲקוֹר אֶת הַכֹּל, שֶׁנֶּאֱמַר, אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי, וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה וַיָּגָר שָׁם בִּמְתֵי מְעָט, וַיְהִי־שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל עָצוּם וָרָב.

וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה, אָנוּס עַל־פִּי הַדִּבּוּר.

וַיָּגָר שָׁם, מְלַמֵּד שֶׁלֹּא יָרַד יַעֲקֹב אָבִינוּ לְהִשְׁתַּקֵּעַ בְּמִצְרַיִם, אֶלָּא לָגוּר שָׁם. שֶׁנֶּאֱמַר, וַיֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה, לָגוּר בָּאָרֶץ בָּאנוּ, כִּי־אֵין מִרְעֶה לַצֹּאן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי־כָבֵד הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן, וְעַתָּה יֵשְׁבוּ־נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן.

בִּמְתֵי מְעָט, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבוֹתֶיךָ מִצְרַיְמָה וְעַתָּה שָׂמְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב.

וַיְהִי שָׁם לְגוֹי. מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצֻיָּנִים שָׁם.

a Laban zamierzał zgładzić wszystko; tak bowiem powiedziane: „Aramejczykiem" tułaczem był mój ojciec, lecz zeszedł do Egiptu i bawił tam z małą garstką ludzi i stał się tam narodem potężnym, wielkim i mnogim.

וירד Zeszedł do Egiptu — zniewolony rozkazem boskim.

ויגר I bawił tam — to poucza, że nie zeszedł Jakób, praojciec nasz, by osiąść w Egipcie, lecz aby jako obcy (czasowo) tam bawić; to też opiewa: „I rzekli (bracia Józefa) do Faraona: Jako obcy do kraju przybyliśmy, bo niema (obecnie) pastwiska dla owiec sług twoich, gdyż wielki głód panuje w kraju Kanaan; więc teraz pozwól zamieszkać sługom twoim w krainie Goszen".

במתי Z małą garstką, jak powiedziane: Z siedmdziesięciu duszami zeszli praojcowie twoi do Egiptu, a teraz uczynił cię Wiekuisty, Bóg twój, jak gwiazdy nieba co do mnogości.

ויהי I stał się tam narodem, tu wywnioskujemy, że Izraelici wyłączali się tamże (jako naród).

וְרָב ׀ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר ׀
רְבָבָה כְּצֶמַח הַשָּׂדֶה
נְתַתִּיךְ ׀ וַתִּרְבִּי ׀ וַתִּגְדְּלִי
וַתָּבֹאִי בַּעֲדִי עֲדָיִים ׀
שָׁדַיִם נָכֹנוּ וּשְׂעָרֵךְ צִמֵּחַ
וְאַתְּ עֵרֹם וְעֶרְיָה׃ וַיָּרֵעוּ
אֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיְעַנּוּנוּ
וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה׃

וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים ׀
כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר ׀ הָבָה
נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן־יִרְבֶּה
וְהָיָה כִּי תִקְרֶאנָה מִלְחָמָה
וְנוֹסַף גַּם הוּא עַל שׂוֹנְאֵינוּ
וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ
וַיְעַנּוּנוּ ׀ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר ׀

גָּדוֹל וְעָצוּם ׀ כְּמָה
שֶׁנֶּאֱמַר ׀ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ ׀
וַיִּשְׁרְצוּ ׀ וַיִּרְבּוּ ׀ וַיַּעַצְמוּ
בִּמְאֹד מְאֹד ׀ וַתִּמָּלֵא
הָאָרֶץ אוֹתָם ׃

גדול Wielkim, potężnym jak opiewa: A synowie Izraela rozplenili się, rozrodzili się i mnożyli się i wzmogli się bardzo a bardzo i zapełnił się nimi kraj.

ורב I mnogim, jak powiedziane: Co do mnogości jak rośliny pola cię uczyniłem; mnożyłaś się, wzrosłaś i nabrałaś wdzięków, ciało zaokrągliło się, a włosy twoje bujnie rosły, ale teraz jesteś obnażona i goła. I złoczynili nam Egipcyanie, ciemiężyli nas i wkładali na nas pracę ciążką.

ויראו I złoczynili nam Egipcyanie, jak opiewa: Otóż pocznijmy mądrze z nim (Izraelem), by się nie rozmnożył: bo gdy przypadnie wojna, przyłączy się i on do nieprzyjaciół naszych, by walczyć przeciw nam i ujdzie z kraju. I ciemiężyli nas, jak opiewa: I ustanowili nad nim nad-

וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים, לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְלֹתָם, וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת־פִּתֹם וְאֶת־רַעַמְסֵס. וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיְעַבִּדוּ מִצְרַיִם אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ.

zorców, by go dręczyć ciężkiemi robotami i zbudować miasta warowne dla Faraona, Pitom i Ramses. I wkładali na nas pracę ciężką, jak powiedziane. I dręczyli Egipcyanie synów Izraela srogo.

וְנִצְעַק יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קֹלֵנוּ וַיַּרְא אֶת־עָנְיֵנוּ וְאֶת עֲמָלֵנוּ וְאֶת־לַחֲצֵנוּ.

ונצעק Wołaliśmy do Wiekuistego, Boga przodków naszych, i wysłuchał Wiekuisty głosu naszego i widział dręczenie nasze, cierpienia nasze i ucisk nasz.

וְנִצְעַק אֶל יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֵּאָנְחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבוֹדָה וַיִּזְעָקוּ וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבֹדָה.

ונצעק Wołaliśmy do Wiekuistego, Boga praojców naszych, jak powiedziane: I stało się w ciągu tych długich czasów, że umarł król Egiptu i jęczeli synowie Izraela z powodu roboty i narzekali i doszło wołanie ich do Boga z powodu niewoli.

וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קֹלֵנוּ, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים

וישמע I wysłuchał Wiekuisty głosu naszego, jak powiedziane: I usłyszał

אֶת נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים
אֶת בְּרִיתוֹ, אֶת־אַבְרָהָם
אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב׃
וַיַּרְא אֶת עֳנְיֵנוּ, זוּ פְּרִישׁוּת
דֶּרֶךְ אֶרֶץ, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר
וַיַּרְא אֱלֹהִים | אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, וַיֵּדַע אֱלֹהִים׃

Bóg ich narzekanie i wspomniał Bóg na przymierze Swoje z Abrahamem, Izakiem i Jakóbem.

I widział uciemiężanie nasze, to jest rozłąkę małżonków, jak opiewa: Widział Bóg położenie synów Izraela i uznał Bóg (ich krzywdy).

Egipcyanie wprowadzają Mojżesza w pokusę przez ogień i złoto.

וְאֶת עֲמָלֵנוּ. אֵלּוּ הַבָּנִים.
כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר כָּל־הַבֵּן
הַיִּלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ
וְכָל הַבַּת תְּחַיּוּן׃

וְאֶת לַחֲצֵנוּ. זֶה הַדְּחַק
כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְגַם רָאִיתִי
אֶת הַלַּחַץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם
לוֹחֲצִים אוֹתָם׃ וַיּוֹצִיאֵנוּ
יְיָ מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה
וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָא
גָּדוֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים׃

וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם.
לֹא עַל יְדֵי מַלְאָךְ וְלֹא עַל
יְדֵי שָׂרָף. וְלֹא עַל יְדֵי
שָׁלִיחַ. אֶלָּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
הוּא בִּכְבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ.
שֶׁנֶּאֱמַר וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ
מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה הַזֶּה
וְהִכֵּיתִי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה

ואת עמלנו Cierpienia nasze z powodu tępienia synów, jak powiedziane: „Każdego syna zrodzonego do rzeki (Nilu) wrzućcie, lecz każdą córkę przy życiu pozostawcie".

ואת לחצנו I ucisk nasz, to jest uciemiężenie, jak powiedziane: Także widziałem ucisk, jakim Egipcyanie uciskają ich. I wywiódł nas Wiekuisty z Egiptu potężną ręką i wyprężonem ramieniem, wielkim postrachem i znakami i cudami.

ויוציאנו I wywiódł nas Wiekuisty z Egiptu nie przez pośrednictwo anioła, ani przez pośrednictwo Serafina, ani przez jakiegokolwiek innego wysłannika, ale Najświętszy, pochwalony On! w chwale Swej i samowolnie, jak powiedziane: I przechodzić będę przez kraj Egiptu tejże nocy i porażę wszystkich pierworodnych w kraju Egiptu od ludzi począwszy

וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה
שְׁפָטִים, אֲנִי יְיָ: וְעָבַרְתִּי
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲנִי וְלֹא
מַלְאָךְ, וְהִכֵּיתִי כָל בְּכוֹר,
אֲנִי וְלֹא שָׂרָף, וּבְכָל אֱלֹהֵי
מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים,
אֲנִי וְלֹא הַשָּׁלִיחַ, אֲנִי יְיָ,
אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר:

aż do bydła i na wszystkich bożkach egipskich, Ja Wiekuisty. I przechodzić będę przez kraj Egiptu tejże nocy — Ja sam, nie zaś anioł. I porażę wszystkich pierworodnych w kraju Egiptu — Ja, nie zaś Serafin. A na wszystkich bożkach Egiptu wykonam sądy — Ja sam, a nie wysłannik. Ja Wiekuisty, Ja sam, a nikt inny,

בְּיָד חֲזָקָה, זוּ הַדֶּבֶר, כְּמָה
שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה יַד יְיָ הוֹיָה בְּמִקְנְךָ
אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בַּסּוּסִים בַּחֲמֹרִים
בַּגְּמַלִּים בַּבָּקָר וּבַצֹּאן דֶּבֶר כָּבֵד
מְאֹד: וּבְזְרוֹעַ נְטוּיָה, זוּ הַחֶרֶב,
כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה
בְּיָדוֹ נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלָיִם,
וּבְמוֹרָא גָּדוֹל, זוּ גִּלּוּי שְׁכִינָה,
כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר אוֹ הֲנִסָּה אֱלֹהִים
לָבוֹא לָקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב גּוֹי
בְּמַסֹּת בְּאֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים
וּבְמִלְחָמָה וּבְיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ
נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדוֹלִים כְּכֹל
אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם

ביד Ręką potężną, to jest pomorem, jak powiedziane: „Oto ręka Wiekuistego zaciąży na stadach twoich, które są w polu, na koniach, osłach, wielbłądach, na bydle rogatem i owcach; pomór będzie bardzo ciężki". Ramieniem wyprężonem, to jest mieczem, jak powiedziane: (Dawid widział anioła), a miecz dobyty w ręce jego wyprężonej nad Jerozolimą. I postrachem wielkim, to jest objawieniem majestatu, jak powiedziane: Czy przedsięwzięło kiedyś jakieś bóstwo, by wybrać sobie naród z pośród innego narodu i wyswobodzić go znakami i cudami i wojną i ręką silną i ramieniem wyprężonem i postrachem wielkim, jak to **wszystko uczynił dla was**

בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ. וּבְאוֹתוֹת, זֶה

Wiekuisty Bóg wasz przed waszemi oczami w Egipcie?

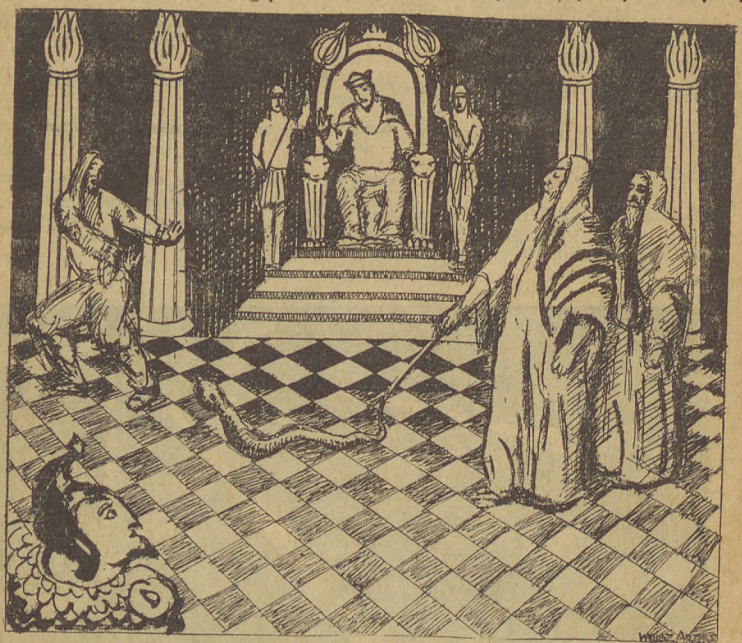

Kij przemienił się w węża

הַמַּטֶּה, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶת הַמַּטֶּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֶת הָאוֹתוֹת. וּבְמוֹפְתִים זֶה הַדָּם, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְנָתַתִּי מוֹפְתִים בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

Znakami, to jest laską (Mojżesza), jak powiedziane: Tę oto laskę weźmiesz w swą rękę, gdyż czynić nią będziesz znaki. I cudami, to jest krwią, jak powiedziane: Sprawię cuda w niebie i na ziemi, (ukaże się):

דָּם. וָאֵשׁ. וְתִמְרוֹת עָשָׁן.

Krew, ogień i słupy dymu.

דִּבְרֵי אַחֵר. בְּיָד חֲזָקָה שְׁתַּיִם.

Inny wykład mówi: Ręką silną — to dwie

וּבְזְרוֹעַ נְטוּיָה שְׁתַּיִם . וּבְמוֹרָא גָּדוֹל שְׁתַּיִם . וּבְאוֹתוֹת שְׁתַּיִם : וּבְמוֹפְתִים שְׁתַּיִם :

plagi; ramieniem wyprężonem — dwie; wielkim postrachem — dwie; znakami — dwie, i cudami — dwie (razem dziesięć).

אֵלּוּ עֶשֶׂר מַכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא . עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם . וְאֵלּוּ הֵן :

Oto dziesięć plag, które zesłał Najświętszy, pochwalony On, na Egipcyan w Egipcie, a temi są:

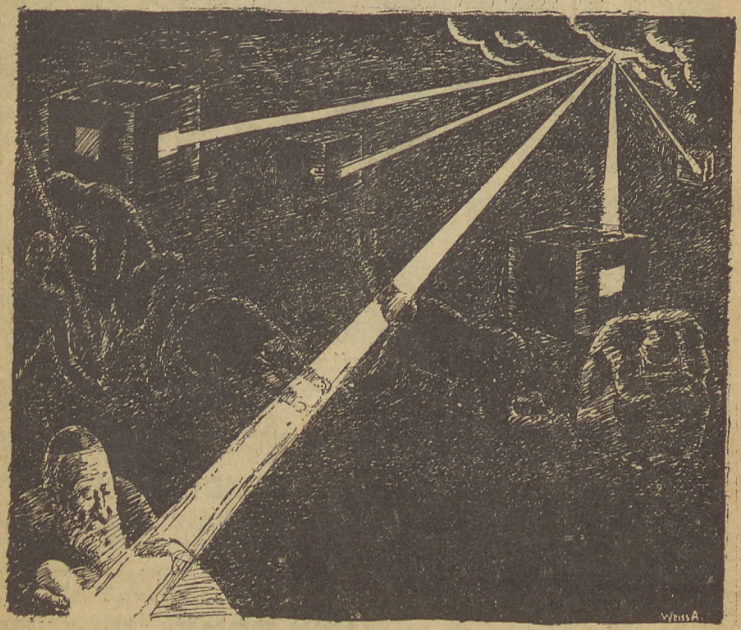

Dotknięcie Egipcyan ciemnością.

Podczas wyliczenia plag, wyleje się dziesięć razy trochę wina z kielicha w przygotowane naczynie.

דָּם · צְפַרְדֵּעַ · כִּנִּים ·
עָרוֹב · דֶּבֶר · שְׁחִין · בָּרָד ·
אַרְבֶּה · חֹשֶׁךְ · מַכַּת ·
בְּכוֹרוֹת ׃

דם Krew (wody przemienione w krew). Żaby. Plugastwo. Dzikie zwierzęta. Zaraza. Trąd. Grad. Szarańcza. Ciemność. Porażenie pierworodnych.

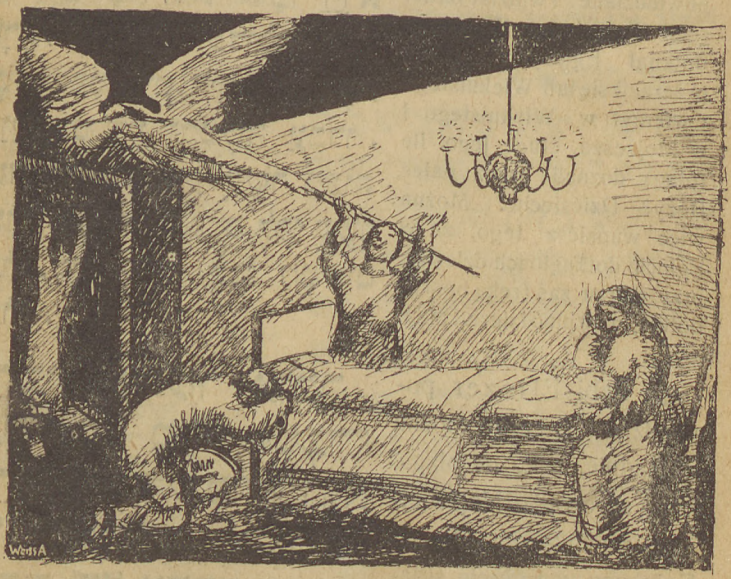

Wymieranie wszystkich pierworodnhch.

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סִמָּנִים ·
דְּצַ״ךְ · עֲדַ״שׁ · בְּאַחַ״ב ׃

רבי יהודה Rabi Jehuda (w celu ułatwienia spamiętania) dał znaki przypomnienia (łącząc początkowe głoski):
דצ״ך · עד״ש · באח״ב ·

רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר · מִנַּיִן

רבי יוסי Rabi Jose Galilejczyk mówił: Z czego można

אַתָּה אוֹמֵר שֶׁלָּקוּ הַמִּצְרִיִּים
בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר מַכּוֹת . וְעַל הַיָּם
לָקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת . בְּמִצְרַיִם מַה
הוּא אוֹמֵר . וַיֹּאמְרוּ הַחַרְטֻמִּים
אֶל פַּרְעֹה אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִוא ,
וְעַל הַיָּם מַה הוּא אוֹמֵר וַיַּרְא
יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר
עָשָׂה יְיָ בְּמִצְרַיִם, וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת
יְיָ וַיַּאֲמִינוּ בַּיְיָ וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ .
כַּמָּה לָקוּ בְּאֶצְבַּע עֶשֶׂר מַכּוֹת
אֱמוֹר מֵעַתָּה בְּמִצְרַיִם לָקוּ עֶשֶׂר
מַכּוֹת , וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים
מַכּוֹת .

uzasadnić, że dotknięci zostali Egipcyanie w Egipcie dziesięciu plagami, na morzu, zaś dotknięci pięćdziesięciu plagami. O Egipcie powiedziane: Wtedy rzekli hieroglifiści do Faraona: Palec Boży to jest; o morzu zaś powiedziane: I widział Izrael rękę silną, którą Wiekuisty dotknął Egipcyan; wtedy przeraził się lud Wiekuistego i wierzył w Wiekuistego i w Mojżesza, sługę Jego. Ile (plag) doznali przez palec Boży? Dziesięciu. Można więc wnosić z tego, że w Egipcie dotknęło ich dziesięć, przy morzu zaś (ręką boską) dotknęło ich pięćdziesiąt plag.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר .
מִנַּיִן שֶׁכָּל מַכָּה וּמַכָּה
שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
עַל הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרַיִם
הָיְתָה שֶׁל אַרְבַּע מַכּוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר יְשַׁלַּח בָּם חֲרוֹן
אַפּוֹ עֶבְרָה, וְזַעַם , וְצָרָה,
מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים .

Rabi Eliezer רבי powiedział: Z czego można uzasadnić, ze każda plaga, którą sprowadził Najświętszy, pochwalony On, na Egipcyan w Egipcie składała się z czterech plag? Powiedziane: Ze słał przeciw nim żar swego gniewu: zapalczywość. żarliwość, udręczenie i hufiec aniołów

עֶבְרָה אַחַת, וְזַעַם שְׁתַּיִם וְצָרָה שָׁלֹשׁ, מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים אַרְבַּע, אֶמֶר מַעֲתָּה, בְּמִצְרַיִם לָקוּ אַרְבָּעִים מַכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ מָאתַיִם מַכּוֹת:

nieszczęścia, zapalczywość stanowi jednę, żarliwość drugą, ucisk trzecią, hufiec aniołów nieszczęścia czwartą (plagę) Stąd powiada, że w Egipcie porażeni zostało czterdziestu plagami a na morzu dwustu plagami.

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מִנַּיִן שֶׁכָּל מַכָּה וּמַכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הָיְתָה שֶׁל חֲמֵשׁ מַכּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר יְשַׁלַּח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֶבְרָה וְזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים. חֲרוֹן אַפּוֹ אַחַת, עֶבְרָה שְׁתַּיִם. וְזַעַם שָׁלֹשׁ, וְצָרָה אַרְבַּע, מִשְׁלַחַת מַלְאֲכֵי רָעִים חֲמֵשׁ. אֶמוֹר מַעֲתָּה בְּמִצְרַיִם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם מַכּוֹת:

Rabi Akiba powiedział: Z czego można uzasadnić, że każda plaga, którą sprowadził Wiekuisty, pochwalony On na Egipcyan w Egipcie składa się z pięciu plag? Powiedziane: Zesłał na nich: Żar swego gniewu, zapalczywość, żarliwość, udręczen'e i hufiec aniołów nieszczęścia. Żar swego gniewu stanowi jednę, zapalczywość drugą, żarliwość trzecią, udręczenie czwartą, a hufiec aniołów nieszczęścia piątą plagę. Stąd powiada że w Egipcie dotknęło ich pięćdziesiąt, a na morzu dwieście pięćdziesiąt plag.

כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ:

כמה Jakże rozliczne są dobrodziejstwa, które Najświętszy na nas zesłał!

אִלּוּ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, וְלֹא עָשָׂה בָהֶם שְׁפָטִים דַּיֵּנוּ:
אִלּוּ עָשָׂה בָהֶם שְׁפָטִים,

אלו Gdyby tylko był wywiódł nas z pośród Egipcyan, a nie wykonał sądu na nich — jużby wystarczyło.
Gdyby był wykonał sądu

וְלֹא עָשָׂה בֵּאלֹהֵיהֶם
אִלּוּ עָשָׂה בֵּאלֹהֵיהֶם ׳
וְלֹא הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם
אִלּוּ הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם׳
וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם
אִלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם ׳
וְלֹא קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם
אִלּוּ קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם ׳

דַּיֵּנוּ :
דַּיֵּנוּ :
דַּיֵּנוּ :
דַּיֵּנוּ :

na nich, a nie uczynił tego ich bożkom — jużby wystarczyło.
Gdyby był wykonał kary na ich bożkach, a nie zabił ich pierworodnych — jużby wystarczyło.
Gdyby był zabił ich pierworodnych, a nie obdarzył nas ich majątkiem — jużby wystarczyło.
Gdyby był dał nam ich majątek, a nie rozciął dla nas morza (Czerwonego) — jużby wystarczyło.
Gdyby rozciął był dla nas morze, a nie przeprowadził

Rozcięcie morza.

וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ בְתוֹכוֹ בֶּחָרָבָה דַּיֵּנוּ :

אִלּוּ הֶעֱבִירָנוּ בְתוֹכוֹ בֶּחָרָבָה ,

וְלֹא שִׁקַּע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ דַּיֵּנוּ :

אִלּוּ שִׁקַּע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ וְלֹא סִפֵּק

צָרְכֵּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה , דַּיֵּנוּ :

אִלּוּ סִפֵּק צָרְכֵּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה ,

וְלֹא הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן , דַּיֵּנוּ :

אִלּוּ הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן ,

וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת דַּיֵּנוּ :

אִלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת ,

וְלֹא קֵרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינַי , דַּיֵּנוּ :

אִלּוּ קֵרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינַי ,

וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה , דַּיֵּנוּ :

אִלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה ,

וְלֹא הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דַּיֵּנוּ :

אִלּוּ הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל ,

וְלֹא בָנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה דַּיֵּנוּ :

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה טוֹבָה כְּפוּלָה וּמְכֻפֶּלֶת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם , וְעָשָׂה בָהֶם שְׁפָטִים , וְעָשָׂה בֵאלֹהֵיהֶם , וְהָרַג בְּכוֹרֵיהֶם , וְנָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם ,

nas przez nie po suszy — toby już dla nas wystarczyło.

Gdyby nas był przez nie przeprowadził po suszy, nie pogrążywszy w niem naszych wrogów — toby już wystarcz.

Gdyby był pogrążył w niem naszych wrogów, bez zaspakajania naszych potrzeb przez czterdzieści lat w pustyni — toby już dla nas wys.

Gdyby nas zaopatrywał był w nasze potrzeby w pustyni przez czterdzieści lat, a nie żywił nas manną — toby już dla nas wystarczyło.

Gdyby nas żywił był manną, a nie nadał nam soboty — toby już dla nas wystarczyło.

Gdyby nas obdarzył był sobotą, a nie przyprowadził nas do góry Synaj — toby już dla nas wystarczyło.

Gdyby nas przyprowadził był do góry Synaj, a nie nadał nam świętego Zakonu — toby już dla nas było dostatecznem.

Gdyby nam nadał był święty Zakon, a nie wprowadził nas do kraju Izraelskiego — toby już dla nas wystarczyło.

Gdyby nas wprowadził był do kraju Izraelskiego, a nie zbudował nam świątyni — toby już dla nas wystarczyło.

על Nie za jedno więc, lecz za wiele często powtarzanych dobrodziejstw jesteśmy winni wdzięczność najdobrotliwszemu Bogu. Wyprowadził nas z Egiptu i dokonał kar na Egipcyanach i na ich bożkach i zabił ich pierworodnych i dał nam ich

majątek i rozciął dla nas morze i przeprowadził nas przez nie po suszy, zaś nieprzyjaciół naszych w niem pogrążył; zaopatrywał nas w nasze potrzeby w pustyni przez ciąg czterdziestu lat i żywił nas manną i nadał nam sobotę, przyprowadził nas do góry Synaj i nadał nam Zakon i wprowadził nas do ziemi Izraelskiej (obiecanej) i zbudował nam świątynię w celu przebaczania nam wszystkich grzechów naszych.

וְקָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם, וְהֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בֶּחָרָבָה, וְשִׁקַּע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ, וְסִפֵּק צָרְכֵּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְהֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן, וְנָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת, וְקֵרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינַי, וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְהִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבָנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה, לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ.

רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר, כָּל שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְבָרִים אֵלּוּ בְּפֶסַח, לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ, וְאֵלּוּ הֵן: פֶּסַח, מַצָּה, וּמָרוֹר.

Raban Gamaliel רבן גמליאל powiedział: Kto nie wspomina o następujących trzech rzeczach przy obrządku (święta) Paschy ten nie dopełnia swoich powinności, a temi są: Pesachowy baranek, niekiszony chleb i gorzkie zioła.

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם, עַל שׁוּם מָה? עַל שׁוּם שֶׁפָּסַח הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל בָּתֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח־

Pesachowy baranek פסח, którego ojcowie nasi jedli za czasów istnienia świątyni jerozolimskiej, na co ustanowiony? Na to, że Wiekuisty, pochwalony On, przekroczył domy naszych przodków w Egipcie, jak powiedziane: Powiedzcie im: Oto jest

פֶּסַח הוּא לַיְיָ אֲשֶׁר פָּסַח
עַל־בָּתֵּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
בְּמִצְרַיִם, בְּנָגְפּוֹ אֶת־

ofiara Pesach (przekroczenia) na cześć Wiekuistego, który przekroczył (ominął) domy synów Izraela w Egipcie, gdy

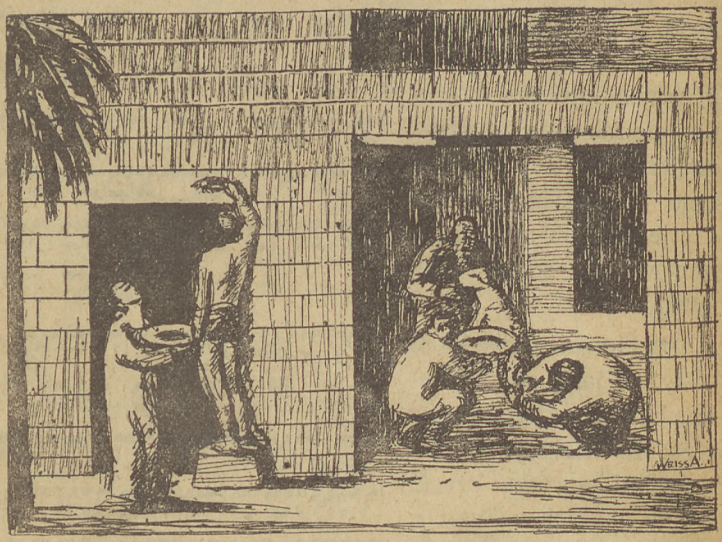

Oznaczenie domów israelitów krwią baranka Pesachowego.

מִצְרַיִם, וְאֶת־בָּתֵּינוּ הִצִּיל,
וַיִּקֹּד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃

poraził Egipcyan; ocalił wtedy nasze domy i naród schylił się i ukorzył się.

מַצָּה זוּ שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים
עַל שׁוּם מַה, עַל שׁוּם
שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֵקָם שֶׁל

מצה Ten chleb niekiszony, który jemy, na jaką on jest pamiątkę? Na tę on jest pamiątkę, że ciasto, z którego przodkowie nasi chcieli robić

אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ, עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּגְאָלָם. שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאפוּ אֶת הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם צֵדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם.

chleb, nie miało czasu do zakiszenia, gdy Król królów, Święty, niech On będzie pochwalony, objawił się im i wyswobodził ich, jak powiedziane: I piekli z ciasta, które przynieśli z sobą z Egiptu, przaśniki niekiszone, bo ono nie zakisiało, gdyż byli nagleni do wyjścia z Egiptu i nie mogli się ociągać, dla tego też nie mieli czasu przygotować sobie zapas żywności.

מָרוֹר זֶה שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוּם מַה? — עַל שׁוּם שֶׁמֵּרְרוּ הַמִּצְרִים אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר וַיְמָרְרוּ אֶת — חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל — עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה אֶת כָּל עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ.

Gorzkie zioła, które jemy, na jaką one są pamiątkę? Są one na pamiątkę tego, że Egipcyanie zaprawiali goryczą życie ojców naszych w Egipcie, jak powiedziane: I uczynił gorzkiem ich życie przez pracę ciężką w glinie i cegłach, oraz wszelaką służbę na polu; a wszystkie prace, które na nich nakładano, były uciążliwe.

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב

W każdym wieku Izraelita powinien się tak

בכל דור W każdym wieku Izraelita powinien się tak uważać, jak gdyby sam został wyswobodzony z niewoli egipskiej, tak bowiem mówi Pismo Św.: I oznajmisz synowi swemu w tymże samym dniu temi słowy: Bądźmy wdzięczni za to, co Wiekuisty uczynił przy wyjściu z Egiptu. (Dla tego się to czyni, że Wiekuisty łaski mi wyświadczył, gdym wyszedł z Egiptu. Nie samych tylko ojców naszych wybawił Najświętszy, niech będzie pochwalony, lecz i nas wraz z nimi wybawił, jak powiedziane. I nas wywiódł ztamtąd, by nas wprowadzić do kraju, który przysiągł ojcom naszym.

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר, וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם. לֹא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בִּלְבָד גָּאַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֶלָּא אַף אוֹתָנוּ גָּאַל עִמָּהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר, וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם, לְמַעַן הָבִיא אֹתָנוּ לָתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבוֹתֵינוּ.

Przykrywa się macę, bierze się kielich do ręki i mówi się głośno.

לפיכך Dlatego naszym jest obowiązkiem czcić wdzięcznością, chwalić, sławić, uświetniać, wywyższać, błogosławić i wysoko uwielbiać Tego, który wykonał dla praojców naszych i dla nas te cuda;

לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס. לְמִי שֶׁעָשָׂה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת כָּל הַנִּסִּים

הָאֵל׳ הוֹצִיאָנוּ
מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת מִיָּגוֹן
לְשִׂמְחָה מֵאֵבֶל לְיוֹם
טוֹב. וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר
גָּדוֹל. וּמִשִּׁעְבּוּד לִגְאֻלָּה
וְנֹאמַר לְפָנָיו (שִׁירָה חֲדָשָׁה) הַלְלוּיָהּ׃

On wyprowadził nas z niewoli do swobody, z smutku do radości, z żałoby do dni świątecznych, z ciemnoty do jasnego światła, z niewoli do zbawienia. Zaintonujmy więc na Jego cześć pieśń nową. Halleluja!

Stawia się kieliszek i odkrywa się mace.

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ,
הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ. יְהִי שֵׁם
יְיָ מְבוֹרָךְ, מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם. מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד
מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ. רָם
עַל כָּל גּוֹיִם יְיָ, עַל הַשָּׁמַיִם
כְּבוֹדוֹ. מִי כַּיְיָ אֱלֹהֵינוּ
הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת,
הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם
וּבָאָרֶץ. מְקִימִי מֵעָפָר
דָּל, מֵאַשְׁפּוֹת יָרִים אֶבְיוֹן,
לְהוֹשִׁיבִי עִם נְדִיבִים עִם

Halleluja! Chwalcie słudzy Wiekuistego, chwalcie imię Wiekuistego! Niechaj imię Wiekuistego będzie błogosławione odtąd aż na wieki! Od wschodu słońca aż do jego zachodu chwalone jest imię Wiekuistego. Wzniesiony nad wszystkimi narodami jest Wiekuisty, nad niebiosami jest Jego świętność. Któż jest jak Wiekuisty, Bóg nasz, siędzący na wysokim tronie, spozierający w głębie niebios i ziemi? On podnosi poniżonego z prochu, wywyższa biednego z błota, by go posadzić obok znakomitych, obok

נְדִיבֵי עַמּוֹ. מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת, אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ.

wielkich swego narodu. On czyni bezdzietną niewiastę w domu wesołą matką wielu dzieci. Halleluja! (Chwalcie Boga!)

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז. הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו. הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר. הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן. מַה לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר. הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן. מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב. הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם:

בצאת Gdy Izrael wyszedł z Egiptu, dom Jakóba z pośród ludu barbarzyńskiego, stał się Jehuda Jego (Boga) świątynią, a Izrael Jego państwem. Morze to widziało i uciekło, Jordan cofnął się wstecz; góry skakały jak barany, pagórki jak jagnięta. Cóż ci jest, o morze, że uciekasz? Jordanie, dlaczego się wstecz cofasz? Wy, góry, dlaczego skaczecie jak barany, a wy, pagórki, jak jagnięta? Przed Panem to, który stworzył ziemię; przed Bogiem Jakóba, który zamienia skałę w jezioro wodne, a głaz w źródła wód,

Przykrywa się macę, bierze się kielich do ręki i mówi się:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר גְּאָלָנוּ וְגָאַל אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, וְהִגִּיעָנוּ הַלַּיְלָה הַזֶּה לֶאֱכוֹל בּוֹ מַצָּה וּמָרוֹר. כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַגִּיעֵנוּ

ברוך Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, który nas i naszych praojców wybawiłeś z Egiptu i dozwoliłeś nam dożyć tej nocy, by w niej spełnić przepis jedzenia macy i gorzkich ziół. Pozwólże nam, Wiekuisty, Boże nasz i Boże przodków naszych,

לְמוֹעֲדִים וְלִרְגָלִים
אֲחֵרִים הַבָּאִים לִקְרָאתֵנוּ
לְשָׁלוֹם, שְׂמֵחִים בְּבִנְיַן
עִירֶךָ וְשָׂשִׂים בַּעֲבוֹדָתֶךָ,
וְנֹאכַל שָׁם מִן הַזְּבָחִים
וּמִן הַפְּסָחִים (כמוצש"ק אומרים
מִן הַפְּסָחִים וּמִן הַזְּבָחִים) אֲשֶׁר
יַגִּיעַ דָּמָם עַל קִיר מִזְבַּחֲךָ
לְרָצוֹן, וְנוֹדֶה לְךָ שִׁיר
חָדָשׁ עַל גְּאֻלָּתֵנוּ וְעַל
פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ. בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל.

doczekać również w spokoju innych dni uroczystych i świąt, które nastąpić mają, doznać radości z widoku odbudowania Twego miasta i przywrócenia służby Twojej w Twej świątyni. Obyśmy tam pożywali z zapokojnych ofiar i pesachowych baranków, których krew znowu ściany Twego ołtarza ku Twej łasce zrosi. Tam będziemy Ci śpiewali nowe pieśni za wybawienie nasze i za wyswobodzenie duszy naszej. Bądź pochwalony, Najświętszy, który wybawiłeś Izraela.

Odmawia się następujące błogosławieństwo i pije się wino, opierając się na lewym boku.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי
הַגָּפֶן.

ברוך Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, stwórco owocu winnej macicy.

רָחְצָה Myjąc sobie ręce, odmawia się następujące błogosławieństwo.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת
יָדָיִם.

ברוך Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, który poświęciłeś nas przykazaniami Swojemi i poleciłeś nam umywanie rąk,

(מוֹצִיא מַצָּה) Pan domu łamie na dwie części zwierzchnią macę i mówi:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ.

ברוך Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, który wyprowadzasz chleb z ziemi.

Bierze następnie pozostałą połowę macy środkowej i mówi:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מַצָּה.

ברוך Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, który poświęciłeś nas Swojemi przykazaniami i poleciłeś nam jeść chleb niekiszony (macę).

Je z każdej z tych mac kawałek wielkości oliwki, rozdaje z nich tyle każdemu z obecnych, którzy odmawiają przed jedzeniem te same błogosławieństwa.

(מָרוֹר) Zwierzchnik familji bierze sałatę, zanurza ją w Charoset, mówi następujące błogosławieństwo i pożywa. Potem daje z niej cóż każdemu z obecnych, którzy mówią to samo błogosławieństwo i jedzą.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מָרוֹר.

ברוך Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, który nas poświęciłeś Swojemi przykazaniami i poleciłeś nam pożywać gorzkie zioła.

(כּוֹרֵךְ) Zwierzchnik familji bierze kawałek z trzeciej macy (spodniej), dodaje do tego kawalek chrzanu i inne gorzkie zioła i odmawia następującą formułkę, bez maczania ich i bez mówienia błogosław.

זֵכֶר לְמִקְדָּשׁ כְּהִלֵּל, כֵּן עָשָׂה הִלֵּל בִּזְמַן שֶׁבֵּית

זכר Na pamiątkę świątyni, na wzór Hillela. Tak czynił Hillel za czasów

הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם, הָיָה כּוֹרֵךְ (פֶּסַח) מַצָּה וּמָרוֹר וְאוֹכֵל בְּיַחַד, לְקַיֵּם מַה שֶּׁנֶּאֱמַר, עַל מַצּוֹת וּמְרוֹרִים יֹאכְלוּהוּ.

istnienia świątyni (Jerozolimskiej), obłożył baranka pesachowego chlebami niekiszonemi i ziołami gorzkiemi i tak razem z niemi go jadł, by spełnić przepis: „Będą go jedli z chlebami niekiszonemi i ziołami gorzkiemi".

(שֻׁלְחָן עוֹרֵךְ) Zdemują miskę Sederu, nakrywają do stołu i jedzą kolacyę

(צָפוּן) Po kolacyi zwierzchnik familji bierze połowę macy, którą schował, je z niej kawałek wielkości oliwki i daje z niej tylko każdemu z obecnych. Ta połowa macy przybiera nazwę Afikomen.

(בָּרֵךְ) Po zjedzeniu Afikomen nalewają trzeci kielich wina

Zwierzchnik familji lub jeden z obecnych jako przewodnik mówi.

רַבּוֹתַי! Panowie, mówmy modły dziękczynne.

Obecni odpowiadają:

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

Przewodnik znowu mówi:

נְבָרֵךְ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ:

Obecni odpowiadają:

בָּרוּךְ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ וּבְטוּבוֹ חָיִינוּ:

Przewodnik na nowe mówi:

בָּרוּךְ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ וּבְטוּבוֹ חָיִינוּ:

Jeśli dziesięć osób razem pożywało mówi przewndnik to.

נְבָרֵךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ:

Obecni odpowiadają:

בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ וּבְטוּבוֹ חָיִינוּ:

Przewodnik na nowe mówi:

בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ וּבְטוּבוֹ חָיִינוּ:

Jeżeli jest mniej niż trzy osoby, zaczyna się stąd:

בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַזָּן אֶת־הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּטוּבוֹ בְּחֵן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים הוּא נוֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: וּבְטוּבוֹ הַגָּדוֹל תָּמִיד לֹא־חָסַר לָנוּ וְאַל־יֶחְסַר לָנוּ מָזוֹן לְעוֹלָם וָעֶד, בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. כִּי הוּא אֵל זָן וּמְפַרְנֵס לַכֹּל וּמֵטִיב לַכֹּל וּמֵכִין מָזוֹן לְכָל־בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַזָּן אֶת הַכֹּל:

Błogosławionyś Ty, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, który żywisz świat cały dobrem Swojem, miłością, łaską i miłosierdziem. On daje chleb wszelkiemu ciału, bo na wieki łaska Jego. A dla dobroci Jego wielkiej nigdy nie zabrakło nam i nie zabraknie pokarmu na wieki wieków, — dla imienia Jego wielkiego, albowiem On żywi i utrzymuje wszystko i dobrze czyni wszystkim i przygotowuje pokarm dla wszystkich istot, które stworzył. Błogosławionyś Ty, Wiekuisty, który żywisz wszystkich.

נוֹדֶה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ, אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה וּרְחָבָה, וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ

Dziękujemy Ci, Wiekuisty, Boże nasz, żeś dał ojcom naszym ziemię rozkoszną, dobrą i rozległą, i żeś wyprowadził nas, Wiekuisty, Boże nasz, z kraju Egiptu wyzwoliłeś nas z domu

מִבֵּית עֲבָדִים וְעַל בְּרִיתְךָ
שֶׁחָתַמְתָּ בִּבְשָׂרֵינוּ וְעַל תּוֹרָתְךָ
שֶׁלִּמַּדְתָּנוּ וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ
וְעַל חַיִּים חֵן וָחֶסֶד שֶׁחוֹנַנְתָּנוּ
וְעַל אֲכִילַת מָזוֹן שָׁאַתָּה זָן
וּמְפַרְנֵס אוֹתָנוּ תָּמִיד, בְּכָל־יוֹם
וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה:

niewoli i za przymierze Twoje, któreś wycisnął na ciele naszem, i za Zakon Twój, któregoś nas nauczył, i za prawa Twoje, któremi obznajmiłeś nas, i za życie, życzliwość i łaskę, któremi obdarzyłeś nas, i za spożywany pokarm, którym żywisz i utrzymujesz nas zawsze, każdego dnia, każdego czasu i każdej godziny.

וְעַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ
וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ
שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד
לְעוֹלָם וָעֶד. כַּכָּתוּב
וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ
אֶת־יְיָ אֱלֹהֶיךָ עַל־הָאָרֶץ
הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ
וְעַל הַמָּזוֹן:

I za to wszystko, Najświętszy, Boże nasz, dziękujemy Ci i błogosławimy Cię, niech będzie błogosławione imię Twoje w ustach wszystkich żyjących zawsze na wieki wieków, jak napisano: „I będziesz jadł i nasycisz się i pobłogosławisz Wiekuistego, Boga twojego, za ziemię dobrą, którą dał tobie". Błogosławionyś Ty, Wiekuisty, za ziemię i za pokarm.

רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל־יִשְׂרָאֵל
עַמֶּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ וְעַל
צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וְעַל מַלְכוּת
בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וְעַל הַבַּיִת

רחם Zmiłuj się, Wiekuisty, Boże nasz, nad Izraelem, narodem Twoim i nad Jerozolimą, miastem Twojem, i nad Cyonem, siedzibą Majestatu Twojego i nad królestwem domu Dawida, pomazańca Twojego, i nad domem

הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ
עָלָיו. אֱלֹהֵינוּ אָבִינוּ רְעֵנוּ זוּנֵנוּ
פַּרְנְסֵנוּ וְכַלְכְּלֵנוּ וְהַרְוִיחֵנוּ וְהַרְוַח
לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה מִכָּל
צָרוֹתֵינוּ. וְנָא אַל תַּצְרִיכֵנוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ לֹא לִידֵי מַתְּנַת בָּשָׂר
וָדָם וְלֹא לִידֵי הַלְוָאָתָם כִּי אִם
לְיָדְךָ הַמְּלֵאָה הַפְּתוּחָה הַקְּדוֹשָׁה
וְהָרְחָבָה שֶׁלֹּא נֵבוֹשׁ וְלֹא נִכָּלֵם
לְעוֹלָם וָעֶד:

wielkim i świętym, mianowanym imieniem Twojem. Boże nasz, Ojcze nasz, paś nas, wyżywiaj nas, karm nas i utrzymuj nas i bądź szczodrym dla nas i ulżyj nam, Wiekuisty, Boże nasz, rychło od wszelkiej niedoli naszej. Nie dopuszczaj-że, abyśmy potrzebowali, Wiekuisty, Boże nasz, podarunków od ludzi lub pożyczki ich, a tylko od ręki Twojej, pełnej, otwartej, świętej i szczodrej, abyśmy nie byli zawstydzeni, ani zarumieniemi na wieki wieków.

W sobotę dodają:

רְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ
וּבְמִצְוַת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַשַּׁבָּת הַגָּדוֹל
וְהַקָּדוֹשׁ הַזֶּה כִּי יוֹם זֶה גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ
הוּא לְפָנֶיךָ לִשְׁבָּת־בּוֹ וְלָנוּחַ בּוֹ בְּאַהֲבָה
כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ. בִּרְצוֹנְךָ הָנִיחַ לָנוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ שֶׁלֹּא תְּהֵא צָרָה וְיָגוֹן וַאֲנָחָה
בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ. וְהַרְאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
בְּנֶחָמַת צִיּוֹן עִירֶךָ וּבְבִנְיַן יְרוּשָׁלַיִם עִיר
קָדְשֶׁךָ כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הַיְשׁוּעוֹת
וּבַעַל הַנֶּחָמוֹת:

Racz wzmocnić nas, Wiekuisty, Boże nasz przykazaniami Twemi i przykazaniem od dniu siódmym, sabacie tym, wielkim i świętym, albowiem dzień ten wielkim i świętym jest przed Tobą, by przestać pracy i odpoczywać w nim w miłości, podług rozkazu woli Twojej. W łasce Twojej użyć nam pokoju, Wiekuisty, Boże nasz, aby nie było niedoli, smu ku i jęku w dniu odpoczyku naszego, i daj nam ujrzeć, Wiekuisty, Boże nasz, pocieszenie Cyonu, miasta Twojego i odbudowanie Jerozolimy, grodu Twego świętego, boś Ty panem pomocy i pocieszenia.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

Boże nasz i Boże ojców naszych, niech się

יַעֲלֶה, וְיָבֹא, וְיַגִּיעַ, וְיֵרָאֶה,
וְיֵרָצֶה, וְיִשָּׁמַע, וְיִפָּקֵד,
וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ,
וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ, וְזִכְרוֹן
מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ,
וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר
קָדְשֶׁךָ, וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ,
לִפְלֵטָה, לְטוֹבָה, לְחֵן,
וּלְחֶסֶד, וּלְרַחֲמִים, לְחַיִּים
וּלְשָׁלוֹם, בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת
הַזֶּה. זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
בּוֹ לְטוֹבָה, וּפָקְדֵנוּ בוֹ
לִבְרָכָה, וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ
לְחַיִּים, וּבִדְבַר יְשׁוּעָה
וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ, וְרַחֵם
עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ
עֵינֵינוּ, כִּי אֵל חַנּוּן וְרַחוּם
אָתָּה.

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר

wzniesie, dojdzie, dosięgnie Ciebie, niech się ukaże przed Tobą, niech będzie łaskawie przyjęta, niech znajdzie posłuchanie, uwzględnienie i uznanie, pamięć i myśl o nas, pamięć o naszych ojcach, pamięć o pomazańcu, synu Dawida, sługi Twego, pamięć o Jerozolimie, świętym grodzie Twoim i pamięć o całym ludzie Twoim, domu Izraela, ku zbawieniu i szczęściu, ku łasce, miłości i miłosierdziu, ku życiu i spokojowi w dniu dzisiejszym, święta niekiszonego chleba. Pamiętaj w nim o nas, Wiekuisty, Boże nasz, ku dobru naszemu, przypomnij nas sobie w nim ku błogosławieństwu i zbaw nas w nim ku życiu. A słowem zbawienia i miłosierdzia osłoń nas i obdarz nas łaską Swoją, zlituj się nad nami i zbaw nas, bo do Ciebie oczy nasze są zwrócone, gdyż Ty jesteś Bogiem miłosiernym i łaskawym.

ובנה I odbuduj Jerozolimę, święty gród, rychło

הַקָּדֵשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, בּוֹנֵה
בְּרַחֲמָיו יְרוּשָׁלַיִם אָמֵן:

za czasów naszych. Bądź pochwalony, Wiekuisty, który w miłosierdziu Swojem odbudujesz Jerozolimę.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם . הָאֵל, אָבִינוּ, מַלְכֵּנוּ,
אַדִּירֵינוּ בּוֹרְאֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב רוֹעֵנוּ רוֹעֵה
יִשְׂרָאֵל הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב
לַכֹּל שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם הוּא הֵטִיב
הוּא מֵטִיב הוּא יֵיטִיב לָנוּ: הוּא
גְמָלָנוּ הוּא גּוֹמְלֵנוּ הוּא יִגְמָלֵנוּ
לָעַד לְחֵן לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרֶוַח
הַצָּלָה וְהַצְלָחָה בְּרָכָה וִישׁוּעָה
נֶחָמָה פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה וְרַחֲמִים
וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל־טוֹב וּמִכָּל טוּב
אַל יְחַסְּרֵנוּ: רַחֲמָן הוּא יִמְלוֹךְ
עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: רַחֲמָן הוּא
יִתְבָּרַךְ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: רַחֲמָן
הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר דּוֹרִים וְיִתְפָּאֵר
בָּנוּ לָנֶצַח נְצָחִים וְיִתְהַדַּר בָּנוּ
לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים: רַחֲמָן
הוּא יְפַרְנְסֵנוּ בְּכָבוֹד . רַחֲמָן

ברוך Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, Wszechmogący, Ojcze nasz, Królu nasz, potężny Obrońco nasz, Stwórzycielu nasz, Oswobodzicielu nasz, Stwórco nasz, Święty nasz, Święty Jakóba, Pasterzu nasz, Pasterzu Izraela, Królu dobrotliwy i Dobroczyńco wszystkiego, co istnieje, który co dzień nam czyniłeś, czynisz i czynić będziesz dobrze; dobre czyny nam odpłacałeś, odpłacasz i wiecznie nam odpłacać będziesz, byśmy ciągle używali łaski, miłości, miłosierdzia, dobrobytu, obrony, szczęścia, błogosławieństwa, zbawienia i pociechy, byśmy mieli żywność i utrzymanie. Obyś nam użyczył miłości, życia, spokoju i wszelkiego dobra i obyś żadnego szczęścia nam nie ujął. Niech panuje Najmiłosierniejszy nad nami na wieki wieków. Niechaj będzie Najmiłosierniejszy błogosławiony w niebie i na ziemi. Niech Najmiłosierniejszy będzie chwalony od pokolenia do pokolenia, uświetniony przez nas po wieczne czasy i uwielbiany przez nas wiecznie i po wszystkich świętach. Niechaj Najmiłosierniejszy da nam zaszczytny sposób utrzymania.

הוּא יִשְׁבּוֹר עֻלֵּנוּ מֵעַל צַוָּארֵנוּ. וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיוּת לְאַרְצֵנוּ. הָרַחֲמָן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרֻבָּה בַּבַּיִת הַזֶּה, וְעַל שֻׁלְחָן זֶה שֶׁאָכַלְנוּ עָלָיו. הָרַחֲמָן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא זָכוּר לַטּוֹב, וִיבַשֵּׂר לָנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת, יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת: הָרַחֲמָן הוּא יְבָרֵךְ אֶת (אָבִי מוֹרִי) בַּעַל הַבַּיִת הַזֶּה, וְאֶת (אִמִּי מוֹרָתִי) בַּעֲלַת הַבַּיִת הַזֶּה, אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זַרְעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם, אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ, אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב בַּכֹּל, מִכֹּל, כֹּל, כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ כֻּלָּנוּ יַחַד בִּבְרָכָה שְׁלֵמָה, וְנֹאמַר אָמֵן:

בַּמָּרוֹם יְלַמְּדוּ עֲלֵיהֶם וְעָלֵינוּ זְכוּת שֶׁתְּהֵא לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם, וְנִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ, וּצְדָקָה

Niechaj Najmiłosierniejszy skruszy jarzmo ucisku z naszego karku i zaprowadzi nas swobodnych z głową do góry wzniesioną do kraju naszego. Niechaj Najmiłosierniejszy ześle błogosławieństwo obfite w dom ten i na stół ten, przy którym dopiero co jedliśmy. Niechaj Najmiłosierniejszy ześle nam Elijasza proroka błogosławionej pamięci, aby nam zwiastował szczęsne, zbawienne i pociechy pełne nowiny. Niechaj Najmiłosierniejszy błogosławi (ojca mego), gospodarza tego domu, i (matkę moją), gospodynię tego domu, ich samych, ich dom, ich dzieci i wszystko, co do nich należy, nas i wszystko, co do nas należy, tak jak pobłogosławieni zostali ojcowie nasi: Abraham, Izak i Jakób, we wszystkiem, przez wszystko i wszystkiem, tak niechaj nas wszystkich pobłogosławi błogosławieństwem doskonałem i mówmy Amen!

במרום Oby w niebiesiech przemawiano za nimi i za nami i znaleziono w każdym zasługę, któraby zjednała szczęśliwość trwałą; obyśmy otrzymali błogosławieństwo od Wiekuistego

מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ, וְנִמְצָא חֵן i od Boga zbawienia naszego; obyśmy znaleźli łaskę i miłość u Boga i ludzi.
וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם.

W sobotę dodaje się:

הָרַחֲמָן הוּא יַנְחִילֵנוּ לְיוֹם Niechaj Najmiłosierniejszy da nam w udziale dzień, który będzie zupełnym sabatem i spokojem wiecznego życia.
שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

הָרַחֲמָן הוּא יַנְחִילֵנוּ Niechaj Najmiłosierniejszy da nam w udziale dzień, który cały będzie błogością.
יוֹם שֶׁכֻּלּוֹ טוֹב:

יוֹם שֶׁכֻּלּוֹ אָרוּךְ יוֹם שֶׁצַּדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרֹאשֵׁיהֶם וְנֶהֱנִים מִזִּיו הַשְּׁכִינָה, וְיְהִי חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם:

הָרַחֲמָן הוּא יְזַכֵּנוּ Niechaj Najmiłosierniejszy uszczęśliwi nas czasami Mesyasza i życiem świata przyszłego. Ten, który potęguje szczęśliwość Swego króla i wyświadcza łaskę pomazańcowi Swemu Dawidowi i potomstwu Jego na wieki. Ten, który ustanawia zgodę w niebiańskich wysokościach Swoich, niechaj uszczęśliwi nas i całego Izraela i mówcie Amen!
לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעוֹשֶׂה חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ, לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד עוֹלָם. עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן.

יִרְאוּ Uwielbiajcie Wiekuistego, wyświęci Jego, bo nie
יִרְאוּ אֶת יְיָ קְדוֹשָׁיו, כִּי

אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו. כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ, וְדוֹרְשֵׁי יְיָ לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב. הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ, וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן. בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּייָ, וְהָיָה יְיָ מִבְטַחוֹ. נַעַר הָיִיתִי, גַּם זָקַנְתִּי וְלֹא רָאִיתִי צַדִּיק נֶעֱזָב וְזַרְעוֹ מְבַקֵּשׁ לָחֶם. יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַּשָּׁלוֹם.

cierpią niedostatku ci, którzy Go uwielbiają. Lwięta doznają niedostatku i głodu, szukającym zaś Wiekuistego nic dobrego nie braknie. Dziękujcie Wiekuistemu, bo On dobry, bo wiecznie trwa Jego łaska. Otwierasz rękę Swoją i nasycasz łaskawością wszystko, co żyje. Błogosławiony mąż, który polega na Wiekuistym, którego ufnością jest Wiekuisty. Byłem chłopcem i stałem się starcem, a nie widziałem sprawiedliwego opuszczonego, ani też potomstwa jego żebrzącego chleba. Wiekuisty daje potęgę ludowi Swemu, Wiekuisty błogosławi lud Swój pokojem.

Bierze się kielich w rękę i mówi się.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן.

ברוך Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, stwórco owocu winnej macicy.

Opierając się na lewym boku, pije się.

Następnie mówi się następujące przy otwartych drzwiach.

שְׁפוֹךְ חֲמָתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ, וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ. כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ. שְׁפֹךְ עֲלֵיהֶם זַעְמֶךָ וַחֲרוֹן

שפוך Wylej gniew Swój na pogan, którzy Cię uznać nie chcą i na państwa, które nie chcą wzywać imienia Twego. Bo pożarli Jakóba i jego siedlisko spustoszyli. Wylej na nich oburzenie Swoje, a żar zapalczywości Twojej

אַפֶּךָ יְשׁוֹנֵם. תִּרְדוֹף בְּאַף, וְתַשְׁמִידֵם מִתַּחַת שְׁמֵי יְיָ.

niech ich dosięgnie goń w gniewie Swoim i zgładź ich z pod niebios Swoich, Wiekuisty.

הַלֵּל Nalewa się czwarty kielich i mòwi się:

לֹא לָנוּ יְיָ, לֹא לָנוּ, כִּי לִשְׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד עַל חַסְדְּךָ עַל אֲמִתֶּךָ. לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם, אַיֵּה נָא אֱלֹהֵיהֶם. וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמַיִם, כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה. עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב, מַעֲשֵׂי יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ, עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ, אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ, אַף לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן. יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן, רַגְלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ, לֹא יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם. כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עוֹשֵׂיהֶם, כֹּל אֲשֶׁר בֹּטֵחַ בָּהֶם. יִשְׂרָאֵל בְּטַח בַּייָ, עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא. בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ בַייָ, עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא: יִרְאֵי יְיָ בִּטְחוּ בַייָ, עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא:

לא לנו Nie nam, Wiekuisty, nie nam, lecz imieniu Swemu daj cześć dla łaski Swojej i prawdy Swojej. Dla czegòż mówić mają narody: „Gdzież jest ich Bóg?“ A Bóg nasz jest w niebie, wszystko, co Mu się podoba, czyni. Ich bóżki są srebrem i złotem, dziełem rąk ludzkich. Mają usta a nie mówią, oczy a nie widzą, uszy a nie słyszą, nos a nie wąchają; mają ręce a nie dotykają się, nogi a nie chodzą. Nie wydają głosu gardłem swojem. Im podobni staną się ich wykonawcy, każdy, ktòry im ufa. Izraelu, ufaj Wiekuistemu! — On ich pomocą i tarczą. Domie Arona, ufaj Wiekuistemu — On ich pomocą i tarczą. Wy, co się obawiacie Wiekuistego, ufajcie Wiekuistemu. — On jest ich pomocą i tarczą.

יי זכרנו Najświętszy wspomina nas i błogosławi nam; On błogosławi do-

יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ, יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל, יְבָרֵךְ

אֶת בֵּית אַהֲרֹן, בָּרֵךְ
יִרְאֵי יְיָ, הַקְּטַנִּים עִם
הַגְּדֹלִים. יֹסֵף יְיָ עֲלֵיכֶם
עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם.
בְּרוּכִים אַתֶּם לַיְיָ, עֹשֵׂה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ. הַשָּׁמַיִם
שָׁמַיִם לַיְיָ, וְהָאָרֶץ נָתַן
לִבְנֵי אָדָם. לֹא הַמֵּתִים
יְהַלְלוּיָהּ, וְלֹא כָל יֹרְדֵי
דוּמָה. וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ,
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ׃

mowi Izraela, On błogosławi domowi Arona, On błogosławi tych, którzy się go obawiają, małych i wielkich. Oby Wiekuisty pomnożył was i dzieci wasze. Bądźcie błogosławieni od Wiekuistege, a ziemię oddał On synom ludzkim. Nie zmarli chwalą Wiekuistege, ani też ci wszyscy, którzy zastępują do ciszy grobowej. Ale my chwalimy Wiekuistego odtąd aż na wieki. Halleluja.

אָהַבְתִּי, כִּי יִשְׁמַע יְיָ אֶת קוֹלִי
תַּחֲנוּנָי. כִּי הִטָּה אָזְנוֹ לִי, וּבְיָמַי
אֶקְרָא׃ אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי מָוֶת,
וּמְצָרֵי שְׁאוֹל מְצָאוּנִי, צָרָה וְיָגוֹן
אֶמְצָא. וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא, אָנָּה
יְיָ מַלְּטָה נַפְשִׁי. חַנּוּן יְיָ וְצַדִּיק,
וֵאלֹהֵינוּ מְרַחֵם. שֹׁמֵר פְּתָאיִם
יְיָ, דַּלּוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ. שׁוּבִי
נַפְשִׁי לְמְנוּחָיְכִי, כִּי יְיָ גָּמַל

אהבתי Błogo mi jest, bo Wiekuisty wysłuchał głosu mego, błagania mego. Nakłonił ku mnie Swe ucho! przez wszystkie dni mego życia wzywać Go będę. Gdy mnie ogarniają więzy śmierci i strachy piekła mnie spotykają, gdy doznaję biedy i smutku, wtedy wzywam imienia Wiekuistego. O Wiekuisty, ocal duszę moję! Łaskawym jest Wiekuisty i sprawiedliwym; Bóg nasz jest miłosiernym. Strzeże Wiekuisty prostodusznych. Byłem nędzny, a On mnie zbawił. Wróć duszo moja do spokoju swego, bo Wiekuisty wyświadczył ci dobrodziej-

עָלָיְכִי. כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת,
אֶת עֵינִי מִן דִּמְעָה, אֶת רַגְלִי
מִדֶּחִי. אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ בְּאַרְצוֹת
הַחַיִּים. הֶאֱמַנְתִּי, כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי
עָנִיתִי מְאֹד. אֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְזִי,
כָּל הָאָדָם כֹּזֵב:

stwa. Albowiem zbawiłeś duszę moją od śmierci, oko moje od łez, nogę moją od upadku. Tak tedy dalej postępować będę przed Wiekuistym w krainach życia. Mam wiarę, gdy nawet mówię: jestem bardzo zgnębiony. W nierozwadze swojej to powiedziałem: wszystko człowiecze jest znikome.

מָה אָשִׁיב לַייָ, כָּל
תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי. כּוֹס
יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא, וּבְשֵׁם יְיָ
אֶקְרָא. נְדָרַי לַייָ אֲשַׁל�ֵּם,
נֶגְדָּה נָּא לְכָל עַמּוֹ. יָקָר
בְּעֵינֵי יְיָ הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו.
אָנָּא יְיָ, כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ
אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתֶךָ,
פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי. לְךָ אֶזְבַּח
זֶבַח תּוֹדָה, וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא.
נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם, נֶגְדָּה
נָּא לְכָל עַמּוֹ. בְּחַצְרוֹת
בֵּית יְיָ, בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָיִם
הַלְלוּיָהּ.

Jakże odwdzięczę się Wiekustemu za wszystkie dobrodziejstwa, które mi wyświadczył?— Puhar zbawienia podniosę i imienia Wiekuistego wzywać będę. Śluby dane Wiekuistemu spełnię w obecności całego narodu jego. Nieobojętną jest w oczach Wiekuistego śmierć jego pobożnych, Błagam Cię więc, o Wiekuisty! wszak ja jestem sługą Twoim— jestem sługą Twoim, synem służebnicy Twojej; rozwiązałeś kiedyś węzły moje. Tobie złożę ofiarę dziękczynną iimienia Wiekuistego wzywać będę. Śluby dane Wiekuistemu spełnię w obecnośći całego ludu Jego, w przysionkach domu Wiekuistego, pośród ciebie, Jerozolimo Halleluja!

הַלְלוּ אֶת יְיָ כָּל גּוֹיִם, שַׁבְּחוּהוּ כָּל הַלְלוּ Chwalcie Wiekuistego wszystkie ludy, uwielbiajcie

כָּל הָאֻמִּים כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ
וֶאֱמֶת יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ.

Go wszystkie narody, bo potężna jest nad nami łaska Jego, a wierność Wiekuistego trwa na wieki. Halleluja!

הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ.
יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ.
יֹאמְרוּ נָא בֵית אַהֲרֹן
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ.
יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ.

Dziękujcie Wiekuistemu, bo On jest dobrotliwy, bo wiecznie trwa Jego łaska.

Niechże to głosi Izrael, bo wiecznie trwa Jego łaska.

Niechże to głosi dom Arona, bo wiecznie trwa Jego łaska.

Niechże to głoszą bogobojni, bo wiecznie trwa Jego łaska.

מִן הַמֵּצַר קָרָאתִי יָהּ, עָנָנִי
בַּמֶּרְחָב יָהּ. יְיָ לִי לֹא אִירָא, מַה
יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם. יְיָ לִי בְּעֹזְרָי,
וַאֲנִי אֶרְאֶה בְשׂנְאָי. טוֹב לַחֲסוֹת
בַּייָ, מִבְּטֹחַ בָּאָדָם. טוֹב לַחֲסוֹת
בַּייָ מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים. כָּל גּוֹיִם
סְבָבוּנִי, בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם.
סַבּוּנִי גַם סְבָבוּנִי, בְּשֵׁם יְיָ כִּי
אֲמִילַם. סַבּוּנִי כִדְבֹרִים, דֹּעֲכוּ
כְּאֵשׁ קוֹצִים, בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם.
דָּחֹה דְחִיתַנִי לִנְפֹּל, וַייָ עֲזָרָנִי

Z pognębienia wołałem do Boga, odpowiedział mi swobodą. Wiekuisty jest ze mną, niczego się nie boję. Cóż mi może człowiek zrobić? Wiekuisty jest przy mnie pośród wspomożycieli moich, i spoglądać będę swobodnie na upadek nieprzyjaciół. Lepiej oddać się w opiekę Wiekuistemu, niż ufać ludziom. Lepiej oddać się w opiekę Wiekuistemu niż ufać możnym. Wszyscy poganie mogą mnie otoczyć, w imię Wiekuistego ja ich zgładzę; Mogą mię otoczyć jak pszczoły, zgasną oni jak ogień cierni — w imię Wiekuistego ja ich zgładzę. Silnie mię pchnąłeś wrogu, by mię obalić, lecz Wiekuisty mi pomógł.

עָזִּי וְזִמְרַת יָהּ, וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה.
קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי צַדִּיקִים
יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל. יְמִין יְיָ רוֹמֵמָה
יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל. לֹא אָמוּת,
כִּי אֶחְיֶה, וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂה יָהּ.
יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָהּ, וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי.
פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק, אָבֹא בָם
אוֹדֶה יָהּ. זֶה הַשַּׁעַר לַייָ, צַדִּיקִים
יָבֹאוּ בוֹ. אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי, וַתְּהִי
לִי לִישׁוּעָה. אודך אֶבֶן מָאֲסוּ
הַבּוֹנִים, הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה.
אבן מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹאת, הִיא
נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ. מאת זֶה הַיּוֹם
עָשָׂה יְיָ, נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ. זה

אָנָּא יְיָ, הוֹשִׁיעָא נָא.
אָנָּא יְיָ, הוֹשִׁיעָא נָא.
אָנָּא יְיָ, הַצְלִיחָה נָא.
אָנָּא יְיָ, הַצְלִיחָה נָא.

בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ
בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ. ברוך
אֵל יְיָ וַיָּאֶר לָנוּ. אִסְרוּ חַג
בַּעֲבֹתִים, עַד קַרְנוֹת

Moją potęgą i moją pieśnią jest Wiekuisty i On stał mi się zbawieniem. Głos radości i pieśń zwycięztwa brzmi w namiotach mężów cnotliwych; prawica Wiekuistego działa potężnie. Prawica Wiekuistego wysoko wzniesiona, prawica Wiekuistego działa potężnie. Nie umrę jeszcze, owszem żyć będę, abym opowiadał dzieła Boga. Karcić mię tylko chce Bóg, ale nie odda mnie śmierci. Otwórzcie mi bramy zbawienia, wejdę niemi i chwalić będę Boga. Ot jest brama Wiekuistego, cnotliwi nią wchodzą. Dziękuję Ci Wiekuisty, żeś mię wysłuchał i żeś mi się stał zbawieniem. Kamień, którym budowniczy wzgardzili, stał się kamieniem węgielnym. Od Wiekuistego to wyszło, cudem to jest w oczach naszych. Dzień ten ustanowił Wiekuisty, radujmy i weselmy się w nim.

" אנא Ach, Wiekuisty, zbawże!

" אנא Ach, Wiekuisty, zbawże!

" אנא Ach, Wiekuisty, uszczęśliwże!

" אנא Ach, Wiekuisty, uszczęśliwże!

ברוך Błogosławiony niech będzie przybywający w imieniu Wiekuistego, błogosławimy was z domu Wiekuistego. Bogiem jest Wiekuisty i przyświeca nam. Uwieńczcie zwierzę ofiarne

הַמִּזְבֵּחַ. אל אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ, אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמֶךָּ. אלי הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו

יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ, וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּרִנָּה יוֹדוּ, וִיבָרְכוּ, וִישַׁבְּחוּ, וִיפָאֲרוּ, וִישׁוֹרְרוּ, וִירוֹמְמוּ, וְיַעֲרִיצוּ, וְיַקְדִּישׁוּ, וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד. כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשִׁמְךָ נָאֶה לְזַמֵּר, כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל.

הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעוֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

mirtami i przyprowadźcie je do rogów ołtarza. Tyś Bogiem moim, Ciebie chwalić będę. Tyś Bogiem moim, Ciebie wywyższać będę. Złóżcie dzięki Wiekuistemu, bo On dobry, bo wiecznie trwa łaska Jego.

יהללוך Niechaj Cię chwalą, Wiekuisty Boże nasz, wszystkie Twe twory. Niechaj pobożni Twoi, cnotliwi, wykonywający wolę Twoję i cały lud Twój, dom Izraela, śpiewami Ci dziękują i błogosławią. Niechaj Cię uwielbiają, wysławiają, wywyższają, uświetniają przyznają świętość i panowanie imieniu Twemu, Królu nasz. Bo Tobie dziękować jest miło, a Twojemu imieniu chwałę śpiewać jest przyjemnie. Bo od wieków na wieki Tyś Bogiem.

הודו Chwalcie Boga, bo On jest dobry, bo wiecznie trwa łaska Jego.

הודו Chwalcie Boga nad bogami, bo wiecznie trwa łaska Jego.

הודו Chwalcie Pana nad panami, bo wiecznie trwa łaska Jego.

לעשה Temu, który Sam cuda wielkie czyni, bo wiecznie trwa łaska Jego.

לעשה Temu, który stworzył niebiosa rozumem, bo wiecznie trwa łaska Jego.

לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

אֶת הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

אֶת הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת
בַּלָּיְלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

לְגוֹזֵר יַם סוּף לִגְזָרִים
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְּיַם סוּף
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

לרוקע Temu, który rozpostarł ziemię nad wodami, bo wiecznie trwa łaska Jego.

לעשה Temu, który stworzył światła wielkie, bo wiecznie trwa łaska Jego.

את Słońce do panowania we dnie, bo wiecznie trwa łaska Jego.

את Księżyc i gwiazdy do panowania w nocy, bo wiecznie trwa łaska Jego.

למכה Temu, który poraził Egipcyan w ich pierworodnych, bo wiecznie trwa łaska Jego.

ויוצא Temu, który wyprowadził Izraela z pośród nich, bo wiecznie trwa łaska Jego.

ביד Ręką silną i ramieniem wyciągniętem, bo wiecznie trwa łaska Jego.

לגוזר Temu, który morze Czerwone rozciął na dwoje, bo wiecznie trwa łaska Jego.

והעביר I przeprowadził Izraela przez środek jego, bo wiecznie trwa łaska Jego.

ונער I wtrącił Faraona i wojsko jego w morze Czerwone, bo wiecznie trwa łaska Jego.

למוליך Temu, który wiódł lud Swój przez pustynię, bo wiecznie trwa łaska jego.

לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדוֹלִים
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

למכה Temu, który poraził królów wielkich, bo wiecznie trwa łaska Jego.

וַיַּהֲרוֹג מְלָכִים אַדִּירִים
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

ויהרוג I zabił królów potężnych, bo wiecznie trwa łaska Jego.

לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

לסיחון Sychona, króla Emorytów, bo wiecznie trwa łaska Jego.

וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

ולעוג I Oga, króla Baszanu, bo wiecznie trwa łaska Jego.

וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

ונתן I oddał ich kraj w posiadłość, bo wiecznie trwa łaska Jego.

נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

נחלה W posiadłość Izraelowi, słudze Swemu, bo wiecznie trwa łaska Jego.

שֶׁבִּשְׁפָלֵנוּ זָכַר לָנוּ
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

שבשפלנו Temu, który w poniżeniu naszem o nas pamiętał, bo wiecznie trwa łaska Jego.

וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

ויפרקנו I wyswobodził nas od wrogów naszych bo wiecznie trwa łaska Jego.

נוֹתֵן לֶחֶם לְכָל בָּשָׂר
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

נותן Temu, który żywi wszystkich tworów, bo wiecznie trwa łaska Jego.

הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

הודו Chwalcie Boga niebios, bo wiecznie trwa łaska Jego.

נִשְׁמַת כָּל חַי תְּבָרֵךְ

נשמת Dech każdej istoty żyjącej niechaj chwali imię

אֶת שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וְרוּחַ
כָּל בָּשָׂר תְּפָאֵר וּתְרוֹמֵם
זִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד. מִן
הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אַתָּה
אֵל, וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ
מֶלֶךְ, גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ,
פּוֹדֶה, וּמַצִּיל, וּמְפַרְנֵס,
וּמְרַחֵם בְּכָל עֵת צָרָה
וְצוּקָה. אֵין לָנוּ מֶלֶךְ,
אֶלָּא אָתָּה. אֱלֹהֵי
הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים,
אֱלוֹהַּ כָּל בְּרִיּוֹת, אֲדוֹן
כָּל תּוֹלָדוֹת, הַמְהֻלָּל
בְּרֹב הַתִּשְׁבָּחוֹת, הַמְנַהֵג
עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד, וּבְרִיּוֹתָיו
בְּרַחֲמִים. וַיְיָ לֹא יָנוּם וְלֹא
יִישָׁן. הַמְעוֹרֵר יְשֵׁנִים,
וְהַמֵּקִיץ נִרְדָּמִים וְהַמֵּשִׂיחַ
אִלְּמִים וְהַמַּתִּיר אֲסוּרִים
וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים. וְהַזּוֹקֵף

Twoje, Wiekuisty Boże nasz, a duch wszelkiego ciała niechaj uświetnia i wynosi ustawicznie pamięć o Tobie, Królu nasz! Od wieków na wieki Tyś jest Bogiem, a oprócz Ciebie nie mamy innego Króla, Oswobodziciela i Zbawcy, który wyzwala, ocala, utrzymuje i lituje się w każdym czasie biedy pognębienia. Nie mamy innego Króla prócz Ciebie. Ty jesteś Bogiem najpierwszych i najpóźniejszych pokoleń, Bogiem wszystkich tworów. Panem wszystkich dziejów, który jesteś uwielbiany mnóstwem pieśni pochwalonych, który w łasce kierujesz Swym światem, a tworami Swoimi w miłosierdziu. Wiekuisty, który nie śpisz i nie drzemiesz, który obudzasz do życia śpiących i ocucasz we śnie pogrążonych, obdarzasz niemych wymową, rozwiązujesz spętanych, wspierasz upadających i podnosisz

כְּפוּפִים. לְךָ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ
מוֹדִים. אִלּוּ פִינוּ מָלֵא
שִׁירָה כַּיָּם, וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה
כַּהֲמוֹן גַּלָּיו, וְשִׂפְתוֹתֵינוּ
שֶׁבַח כְּמֶרְחֲבֵי רָקִיעַ,
וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ
וְכַיָּרֵחַ, וְיָדֵינוּ פְּרוּשׂוֹת
כְּנִשְׁרֵי שָׁמַיִם, וְרַגְלֵינוּ
קַלּוֹת כָּאַיָּלוֹת, אֵין אֲנַחְנוּ
מַסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לְךָ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
וּלְבָרֵךְ אֶת שְׁמֶךָ עַל אַחַת
מֵאֶלֶף אֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים
וְרִבֵּי רְבָבוֹת פְּעָמִים,
הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִם־
אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ. מִמִּצְרַיִם
גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית
עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ. בְּרָעָב
זַנְתָנוּ וּבְשָׂבָע כִּלְכַּלְתָּנוּ.
מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ, וּמִדֶּבֶר

przygnębionych. Tobie samemu jedynie dziękujemy. Gdyby usta nasze były w pieśniach dziękczynnych niewyczerpane jak ocean, gdyby język nasz mógł nucić śpiewy tak głośno jak szum Jego bałwanów, gdyby wargi nasze mogły chwałę tak rozszerzyć, jak daleko niebiosa sięgają, gdyby oczy nasze były świecące jak słońce i księżyc, gdyby ręce nasze były tak wysoko wzniesione, jak lot orłów ku niebu, a nogi nasze szybsze od biegu łań: — nie bylibyśmy jeszcze dostatecznie przygotowani do dziękowania Ci, Wiekuisty, Boże nasz i Boże ojców naszych, i do błogosławieniu imieniu Twojemu za jedno, nawet z tysiąca tysięcy i miryadów dobrodziejstw, któreś przodkom naszym i nam wyświadczył. Wyzwoliłeś nas, Wiekuisty Boże nasz, z Egiptu i wyswobodziłeś nas z domu niewoli; żywiłeś nas w czasie, głodu i obfitością zaspakajałeś potrzeby nasze; ocalałeś nas od miecza, ochraniałeś

מַלַּטְתָּנוּ, וּמַחֲלִים רָעִים וְנֶאֱמָנִים הִלִּיתָנוּ: עַד־ הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ. וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ. וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לָנֶצַח, עַל כֵּן אֵבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ, וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּינוּ, וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ בְּפִינוּ, הֵן הֵם יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ, וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ: כִּי כָל פֶּה לְךָ יוֹדֶה: וְכָל לָשׁוֹן לְךָ תִשָּׁבַע, וְכָל בֶּרֶךְ לְךָ תִכְרַע, וְכָל קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה: וְכָל לְבָבוֹת יִירָאוּךָ, וְכָל קֶרֶב • וּכְלָיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ, כַּדָּבָר שֶׁכָּתוּב, כָּל־עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְיָ

nas od moru i wyrywałeś nas z chorób niebezpiecznych i długotrwałych. Dotychczas wspomagało nas miłosierdzie Twoje i nie opuściły nas łaski Twoje, i tak nas, Wiekuisty Boże nasz, nigdy nie opuścisz. Dla tego członki, które w nas rozłożyłeś, duch i dusza, które w nas tchnąłeś, i język, który umieściłeś w ustach naszych, niechaj Ci wszystkie dziękują, błogosławią, niech Cię chwalą, sławią, wywyższają, wielbią świętość i królestwo, niech przyznają imieniu Twojemu, Królu nasz! Zaiste! niech Ci każde usta składają dzięki, każdy język przysięga (wierność); niechaj każde kolano klęka przed Tobą, wszystko, co ma postawę wzniesioną, korzy się przed obliczem Twojem; niechaj Cię wszystkie serca wielbią i wszystkie wnętrzności i tętnice Ci śpiewają jak napisano: „Wszystkie członki moje niechaj mówią: Wiekuisty,

מִי כָמוֹךָ : מַצִּיל עָנִי
מֵחָזָק מִמֶּנּוּ , וְעָנִי וְאֶבְיוֹן
מִגּוֹזְלוֹ : מִי יְדַמֶּה־לָּךְ ,
וּמִי יִשְׁוֶה לָךְ , וּמִי יַעֲרָךְ
לָךְ , הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר
וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ : נְהַלֶּלְךָ
וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וּנְבָרֵךְ
אֶת שֵׁם קָדְשֶׁךָ. כָּאָמוּר.
לְדָוִד. בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ
וְכָל קְרָבַי אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ:

הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֻזֶּךָ , הַגָּדוֹל
בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ , הַגִּבּוֹר לָנֶצַח
וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרָאוֹתֶיךָ , הַמֶּלֶךְ
הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא :

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ
שְׁמוֹ. וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים
בַּייָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:
בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל .
וּבְדִבְרֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ

kto Tobie jest równym, który wybawiasz uciśnionego z ręki mocniejszego, biednego i nędzarza od ciemiężcy. Któż się Tobie równa? Któż może być Tobie podobnym? Któż może się z Tobą mierzyć, Boże wielki, potężny i straszliwy, Boże Najwyższy, Stwórco nieba i ziemi? Będziemy Cię sławić, chwalić, wielbić i błogosławić święte imię Twoje, jak słowa Dawida brzmią: „Błogosław duszo moja Wiekuistemu i wszystkie wnętrzności moje niech wielbią święte imię Jego".

האל Ty jesteś Wszechmogącym siłami i Swej potęgi, Wielkim świetnością Imienia Swojego, silnym wiecznie i straszliwym dziełami Swemi, bojaźń wzbudzającemi; o Królu, który siedzisz na wzniosłym i majestatycznym tronie.

שוכן On wiecznie tronuje, Wzniosły i Święty jest Imię Jego. Śpiewajcie sprawiedliwi — podług pisma Świętego—chwałę Wiekuistemu; prawym przystoi wielbić Go. Niech cię chwalą usta prawych . Słowo sprawiedliwych niech cię

וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם
וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ.

błogosławią. Mowa pobożnych niech Cię wywyższy. Wśród Świątobliwych niech głoszą świętość Twoję.

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל, לְשַׁבֵּחַ, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְהַדֵּר, לְבָרֵךְ, לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס, עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי, עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ.

A w zgromadzeniach miryadów narodu Twego domu Izraela wysławianem bywa śpiewem Imię Twoje, Królu nasz, w każdem pokoleniu; bo to jest powinnośnią wszystkich tworów względem Ciebie, Wieku sty Boże nasz i przodków naszych, złożyć Ci dzięki, wysławiać, wychwalać, uświetniać, wywyższać, uwielbiać, błogosławić, wznosić Cię i śpiewać podług wszystkich słów pieśni i śpiewów pochwalnych Dawida, syna Izajego sługi Twego, pomazańca.

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ, הָאֵל, הַמֶּלֶךְ, הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. כִּי לְךָ נָאֶה, יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיר וּשְׁבָחָה, הַלֵּל וְזִמְרָה, עֹז וּמֶמְשָׁלָה, נֶצַח, גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה, תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת, קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת, בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֵל מֶלֶךְ, גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת, אֵל הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת,

Niech będzie pochwalone Imię Twoje na wieki, Królu nasz, Boże, Władco wielki i święty na niebie i na ziemi; bo Tobie przystoi, Wiekuisty Boże nasz i Boże przodków naszych, pieśń i chwała, hymn i śpiew, potęga i władza zwycięstwo, wielkość, wszechmoc, sława i świetność, świętość i godność królewska błogosławienie i dziękczynienie odtąd aż na wieki. Bądź pochwalony, Wiekuisty Boże, Królu wzniosły po nad wszelkie chwały, Boże wszech dziękczynień, Panie wszech

הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה, מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים:

cudów, który masz upodobanie w pieśniach chwały, Królu Wszechmogący, światy ożywiający!

Pierwszej nocy Paschy mówi się:

וּבְכֵן וַיְהִי בַּחֲצִי הַלָּיְלָה:

Stało się to śród nocy.

אָז רוֹב נִסִּים הִפְלֵאתָ בַּלַּיְלָה:

Wtedy uczyniłeś liczne cuda w nocy.

בְּרֹאשׁ אַשְׁמוֹרֶת זֶה הַלַּיְלָה:

Na początku pierwszej straży tejże nocy.

גֵּר צֶדֶק נִצַּחְתּוֹ כְּנֶחֱלַק לוֹ לַיְלָה:

Owemu prawdziwie pobożnemu (Abrahamowi) dałeś zwycięztwo, gdy podzielił wojsko swoje w nocy.

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלָּיְלָה:

Stało się to śród nocy.

דַּנְתָּ מֶלֶךְ גְּרָר בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה:

Królowi Geraru groziłeś we śnie w czasie nocy.

הִפְחַדְתָּ אֲרַמִּי בְּאֶמֶשׁ לַיְלָה:

Rzuciłeś postrach na Aramejczyka (Labana) w pomroce nocy.

וַיָּשַׂר יִשְׂרָאֵל אֶל־מַלְאָךְ וַיּוּכַל לוֹ לַיְלָה:

Izrael (Jakób) walczył z aniołem i zwyciężył go w nocy

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלָּיְלָה:

Stało się to śród nocy.

זֶרַע בְּכוֹרֵי פַּתְרוֹס מָחַצְתָּ בַּחֲצִי הַלָּיְלָה:

Pierworodnych Patrosów (Egipcyan) poraziłeś śród nocy.

חֵילָם לֹא מָצְאוּ בְּקוּמָם בַּלַּיְלָה:

Siły swej młodzieży nie znaleźli już oni (Egipcyanie) gdy wstali w nocy.

טִיסַת נְגִיד חֲרֹשֶׁת סִלִּיתָ
בְּכוֹכְבֵי לַיְלָה׃

Górnolotną potęgę księcia miasta Charoszet zdeptałeś walczącemi przeciw niemu gwiazdami nocy.

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה׃

Stało się to śród nocy.

יָעַץ מְחָרֵף לְנוֹפֵף אִוִּוי,
הוֹבַשְׁתָּ פִגְרָיו בַּלַּיְלָה׃
כָּרַע בֵּל וּמַצָּבוּ בְּאִישׁוֹן
לַיְלָה׃

Bluźnierca postanowił i chciał podnieść na Jerozolimę swą rękę, lecz zawstydziłeś go, położywszy trupem wojsko jego w nocy. Runął Bel razem z podstawą swoją w ciemności nocy.

לְאִישׁ חֲמוּדוֹת נִגְלָה רָז
חֲזוּת לַיְלָה׃

Pełnemu wdzięków mężowi (Danielowi) objawiono tajemnicze widzenie w nocy.

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה׃

Stało się to śród nocy.

מְשְׁתַּכֵּר בִּכְלֵי קֹדֶשׁ
נֶהֱרַג בּוֹ בַּלַּיְלָה׃
נוֹשַׁע מִבּוֹר אֲרָיוֹת פּוֹתֵר
בַּעֲתוּתֵי לַיְלָה׃

Ten, który się z świętych naczyń upił (Baltazar), zabity został tejże samej nocy. Wybawiony z lwiej jamy (Daniel) wykładał straszliwe widzenia w nocy.

שִׂנְאָה נָטַר אֲגָגִי וְכָתַב
סְפָרִים בַּלַּיְלָה׃

Agagita (Haman), żywiąc w sercu nienawiść, napisał listy okólne, nakazujące zgładzenie, w nocy.

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה׃

Stało się to śród nocy.

עוֹרַרְתָּ נִצְחֲךָ עָלָיו בְּנֶדֶד
שְׁנַת לַיְלָה׃
פּוּרָה תִּדְרוֹךְ לְשׁוֹמֵר
מַה מִּלַּיְלָה׃

Lecz wzbudziłeś Swoje nad nim zwycięztwo odpędzeniem snu od jego króla w nocy. Depcz tłokarnię dla wyczekującego końca nocy.

צָרַח כַּשׁוֹמֵר וְשַׂח אָתָא
בֹּקֶר וְגַם לָיְלָה׃

Wołaj do nas jako stróż Izraela i ogłoś: nadszedł dzień po długiej nocy.

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלָּיְלָה׃

Stało się to śród nocy.

קָרֵב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא
יוֹם וְלֹא לַיְלָה׃

Sprowadź rychło ów dzień, który nie ma nazwy ni dnia, ni nocy.

רָם הוֹדַע כִּי לְךָ יוֹם אַף
לְךָ לַיְלָה׃

Najwznioślejszy! daj poznać, że Ty jesteś Panem dnia i nocy.

שׁוֹמְרִים הַפְקֵד לְעִירְךָ
כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלָּיְלָה׃

Ustanów stróżów dla stolicy Swojej we dnie i w nocy

תָּאִיר כְּאוֹר יוֹם חֶשְׁכַּת
לַיְלָה׃

Jak światło dzienne rozjaśnij ciemność nocy.

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלָּיְלָה׃

Stało się to śród nocy.

Drugiej nocy Paschy mówi się:

וּבְכֵן וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח׃

A tak mówcie o święcie Paschy.

אֹמֵץ גְּבוּרוֹתֶיךָ הִפְלֵאתָ
בַּפֶּסַח׃

Dzielność potęgi Swojej cudownie okazałeś w dzień Paschy.

בְּרֹאשׁ כָּל־מוֹעֲדוֹת
נִשֵּׂאתָ פֶּסַח׃

Na czele wszystkich świąt wywyższyłeś święto Paschy.

גָּלִיתָ לְאוֹרְחִי חֲצוֹת לֵיל
פֶּסַח׃

Mężowi wschodu (Abrahamowi) objawiłeś przyszłe cuda północy święta Paschy.

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח׃

A tak mówcie o święcie Paschy.

דְּלָתָיו דָּפַקְתָּ כְּחוֹם
הַיּוֹם בַּפֶּסַח׃
הִסְעִיד נוֹצְצִים עֻגוֹת
מַצּוֹת בַּפֶּסַח׃
וְאֶל־הַבָּקָר רָץ זֵכֶר
לְשׁוֹר עֵרֶךְ פֶּסַח׃
וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח׃
זוֹעֲמוּ סְדוֹמִים וְלוֹהֲטוּ
בָּאֵשׁ בַּפֶּסַח׃
חָלַץ לוֹט מֵהֶם וּמַצּוֹת
אָפָה בְקֵץ פֶּסַח׃
טָאטֵאתָ אַדְמַת מוֹף
וְנוֹף בְּעָבְרְךָ בַּפֶּסַח׃
וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח׃
יָהּ רֹאשׁ כָּל־אוֹן מָחַצְתָּ
בְּלֵיל שִׁמּוּר פֶּסַח׃
כַּבִּיר עַל בֵּן בְּכוֹר
פָּסַחְתָּ בְּדַם פֶּסַח׃
לְבִלְתִּי תֵּת מַשְׁחִית לָבֹא
בִּפְתָחַי בַּפֶּסַח׃
וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח׃

Odwiedziłeś go w czasie upału dnia Paschy. Uraczył on jaśniejących aniołów przaśnikami w dzień Paschy. Spiesznie przygotował bydło, godło ofiary przyszłej święta Paschy.

A tak mówcie o święcie Paschy.

Sodomczycy rozgniewali Boga i spłonęli w święto Paschy. Z pośród nich został wyrwany tylko Lot, który przaśniki upiekł (dla aniołów) w święto Paschy. Wyludniłeś Mof i Nof, przechodząc tam w święto Paschy.

A tak mówcie o święcie Paschy.

Głowę każdego pierworodnego Egipcyanina zgruchotałeś, Boże, w nocy Paschy. Lecz pierworodnego syna Swego (Izraela) ominąłeś, Wszechmogący, za pomocą krwi ofiarnej Paschy. Nie dawszy niszczycielowi wkroczyć w drzwi moje w święto Paschy.

A tak mówcie o święcie Paschy.

מְסֻגֶּרֶת סֻגָּרָה בְּעִתּוֹתֶי
פֶּסַח׃

Warowne miasto zdobyte zostało w święto Paschy.

נִשְׁמְדָה מִדְיָן בִּצְלִיל
שְׂעוֹרֵי עֹמֶר פֶּסַח׃

Midian zgładzony został za pomocą ciasta jęczmiennego Omeru w święto Paschy.

שׁוֹרְפוּ מַשְׁמַנֵּי פוּל וְלוּד
כִּיַּדְתָּ יְקוֹד פֶּסַח׃

Bohaterowie Pul'a i Lud'a spalili się w czasie palenia się ofiary Paschy.

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח׃

A tak mówcie o święcie Paschy.

עוֹד הַיּוֹם בְּנוֹב לַעֲמוֹד
עַד־גָּעָה עוֹנַת פֶּסַח׃

Jeszcze jeden dzień bawił w Nobie, aż nastąpiła pora Paschy.

פַּס יַד כָּתְבָה לְרַעֲעַ
צוּל בַּפֶּסַח׃

Niewidzialna ręka kreśliła upadek Culu w dzień święta Paschy.

צָפֹה הַצְפִּית עָרֹךְ
הַשֻּׁלְחָן בַּפֶּסַח׃

Strażnik był postawiony, gdy nakryto stół w dzień Paschy.

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח׃

A tak mówcie o święcie Paschy.

קָהָל כִּנְסָה הֲדַסָּה צוֹם
לְשַׁלֵּשׁ בַּפֶּסַח׃

Hadasa zebrała lud w celu ustanowienia trzydniowego postu w dzień Paschy.

רֹאשׁ מִבֵּית רָשָׁע מָחַצְתָּ
בְּעֵץ חֲמִשִּׁים בַּפֶּסַח׃

Strąciłeś głowę domu bezbożnego na szubienicy, pięćdziesiątłokci wysokiej, w dzień Paschy.

שְׁתֵּי אֵלֶּה רָעַ תָּבִיא
לְעוּצִית בַּפֶּסַח׃

Kiedyś sprowadzisz owe dwojakie nieszczęście na Ucys w dzień Paschy.

תָּעוֹז יָדְךָ וְתָרוּם יְמִינֶךָ
כְּלֵיל הִתְקַדֵּשׁ חַג פֶּסַח׃

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח׃

כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאֶה.
אַדִּיר בִּמְלוּכָה, בָּחוּר
כַּהֲלָכָה, גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ
לוֹ: לְךָ וּלְךָ, לְךָ כִּי לְךָ, לְךָ
אַף לְךָ, לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה,
כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאֶה׃

דָּגוּל בִּמְלוּכָה, הָדוּר
כַּהֲלָכָה, וָתִיקָיו יֹאמְרוּ
לוֹ: לְךָ וּלְךָ, לְךָ כִּי לְךָ, לְךָ
אַף לְךָ, לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה,
כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאֶה׃

זַכַּאי בִּמְלוּכָה, חָסִין
כַּהֲלָכָה, טַפְסְרָיו יֹאמְרוּ
לוֹ: לְךָ וּלְךָ, לְךָ כִּי לְךָ, לְךָ
אַף לְךָ, לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה,
כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאֶה.

יָחִיד בִּמְלוּכָה, כַּבִּיר

Wtedy potęgę ręki Twojej okażesz, prawica Twa się wzniesie; jak owej nocy, w której poświęcono dzień paschy.

A tak mówcie o święcie Paschy.

Tylko Jemu się chwała należy, tylko Jemu się należy cześć.

W królowaniu On pełen chwały, w działaniu On najdoskonalszy. Jemu głoszą anieli i wiecznie wynoszą w pieniach: Twoje, li Twoje, Twoje Panie, jest królowanie.

W królowaniu On majestatyczny, w działaniu urokiem płomienny. Jemu głoszą i wiecznie wynoszą w pieniach pobożni: Twoje, li Twoje, Twoje Panie, jest królowanie.

W królowaniu On najświętszy w działaniu obrońca potężny, któremu głoszą najprzedniejsi i wiecznie wynoszą w pieniach: Twoje, li Twoje, Twoje Panie, jest pano anie.

W królowaniu On jednym władcą, w działaniu On

בַּהֲלָכָה, לְמוֹדָיו יֹאמְרוּ:
לוֹ, לְךָ וּלְךָ, לְךָ כִּי לְךָ, לְךָ
אַף לְךָ, לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה.
כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאֶה.

מָרוֹם בִּמְלוּכָה, נוֹרָא
בַּהֲלָכָה, סְבִיבָיו יֹאמְרוּ
לוֹ: לְךָ וּלְךָ, לְךָ כִּי לְךָ,
לְךָ אַף לְךָ, לְךָ יְיָ
הַמַּמְלָכָה:
כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאֶה.

עָנָיו בִּמְלוּכָה, פּוֹדֶה
בַּהֲלָכָה, צַדִּיקָיו יֹאמְרוּ
לוֹ: לְךָ וּלְךָ, לְךָ כִּי לְךָ, לְךָ
אַף לְךָ, לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה.
כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאֶה.

קָדוֹשׁ בִּמְלוּכָה, רַחוּם
בַּהֲלָכָה, שִׁנְאַנָיו יֹאמְרוּ
לוֹ: לְךָ וּלְךָ, לְךָ כִּי לְךָ, לְךָ
אַף לְךָ, לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה:
כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאֶה.

תַּקִּיף בִּמְלוּכָה, תּוֹמֵךְ

wszechmocnym Panem, któremu głoszą mędrcy i wiecznie wynoszą w pieniach: Twoje, li Twoje, Twoje Panie jest królowanie.

W królowaniu On najwzniośłejszym, w Swem działaniu groźnym władcą, otaczający go Jemu głoszą i wiecznie wynoszą w pieniach: Twoje, li Twoje, Twoje Panie jest panowanie.

W królowaniu On najłaskawszy, w Swem działaniu wiernym zbawcą, pobożni Jemu głoszą i wiecznie wynoszą w pieniach: Twoje, li Twoje, Twoje Panie jest panowanie.

W królowaniu On przenajświętszym, w działaniu On najmiłosierniejszym, któremu głoszą zastępy i wiecznie wynoszą w pieniach: Twoje, li Twoje, Twoje Panie jest panowanie.

W królowaniu On wszechpotężnym, w Swem dzia-

łaniu wszechobrońca, Jemu głoszą najwierniejsi i wiecznie wynoszą w pieniach: Twoje, li Twoje Panie, jest panowanie.

כַּהֲלָכָה, תְּמִימָיו יֹאמְרוּ
לוֹ: לְךָ וּלְךָ, לְךָ כִּי לְךָ, לְךָ
אַף לְךָ, לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה:
כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאֶה.

W następnym roku w Jerozolimie.

לְשָׁנָה הַבָּאָה
בִּירוּשָׁלָיִם:

Biorąc kielich do ręki, mówi się:

ברוך Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, który stworzyłeś owoc winnicy.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי
הַגָּפֶן:

Opierając się na lewym boku, pije się wino. Po wypiciu mówi się

ברוך Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, za winnicę i owoc winnicy, za plony pola, oraz za miły, piękny i obszerny kraj, który raczyłeś łaskawie oddać w dziedzictwo praojcom naszym, by spożywali jego płody i nasycili się jego błogimi darami. Zmiłujże się, Wiekuisty, Boże nasz, nad Izraelem, ludem Swoim; nad Jerozolimą, miastem Swojem; nad Syonem,

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם, עַל־הַגֶּפֶן
וְעַל־פְּרִי הַגֶּפֶן, וְעַל
תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה, וְעַל אֶרֶץ
חֶמְדָּה, טוֹבָה וּרְחָבָה,
שֶׁרָצִיתָ וְהִנְחַלְתָּ
לַאֲבוֹתֵינוּ, לֶאֱכוֹל מִפִּרְיָהּ
וְלִשְׂבּוֹעַ מִטּוּבָהּ. רַחֵם
יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל
עַמֶּךָ, וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ

וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ,
וְעַל מִזְבַּחֲךָ וְעַל הֵיכָלֶךָ.
וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר
הַקֹּדֶשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ,
וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ, וְשַׂמְּחֵנוּ
בְּבִנְיָנָהּ, וְנֹאכַל מִפִּרְיָהּ,
וְנִשְׂבַּע מִטּוּבָהּ, וּנְבָרֶכְךָ
עָלֶיהָ בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה.
(בשבת וְרְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה)
וְשַׂמְּחֵנוּ בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת
הַזֶּה. כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב
וּמֵטִיב לַכֹּל, וְנוֹדֶה לְךָ
עַל־הָאָרֶץ וְעַל־פְּרִי הַגָּפֶן.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, עַל־הָאָרֶץ
וְעַל־פְּרִי הַגָּפֶן:

siedzibą wspaniałości Swojej; nad ołtarzem Swoim i nad świątynią Swoją; odbuduj Jerozolimę, gród święty, jeszcze za czasów naszych; wprowadź nas znowu do niego i rozwesel nas jego wspaniałą budową i tam jeść będziemy jego płody, nasycimy się jego wybornymi plonami i chwalić Cię będziemy za to w świętości i czystości. Rozwesel nas w ten dzień święta przaśników; bo Ty, Wiekuisty, jesteś łaskawym i dobroczyńcą dla wszystkich, a my składamy Ci dzięki za kraj i za owoc winnicy. Bądź pochwalony, Wiekuisty, za kraj i za owoc winnicy.

נִרְצָה כִּי כֵכַר רְצֵה אֱלֹהִים אֶת מַעֲשֶׂיךָ.

חֲסַל סִדּוּר פֶּסַח כְּהִלְכָתוֹ,
כְּכָל מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקָּתוֹ,
כַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסַדֵּר אוֹתוֹ,
כֵּן נִזְכֶּה לַעֲשׂוֹתוֹ.
זָךְ שׁוֹכֵן מְעוֹנָה,

חסל Spełniliśmy więc porządek uroczystości według zwyczajów i przepisów.

Wspomniliśmy o porządku tym, byśmy go szczęśliwie wykonywali

Najczystszy, który tronuje na wysokości, który z nicości

קוֹמֵם קְהַל עֲדַת מִי מָנָה,
בְּקָרוֹב נַהֵל נִטְעֵי מַטָּעָה,
פְּדוּיִם לְצִיּוֹן בְּרִנָּה.

אַדִּיר הוּא, יִבְנֶה בֵיתוֹ
בְּקָרוֹב. בִּמְהֵרָה, בִּמְהֵרָה,
בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב. אֵל בְּנֵה,
אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵיתְךָ
בְּקָרוֹב.

בָּחוּר הוּא, גָּדוֹל הוּא,
דָּגוּל הוּא, הָדוּר הוּא,
וָתִיק הוּא, זַכַּאי הוּא,
חָסִיד הוּא, יִבְנֶה בֵיתוֹ
בְּקָרוֹב. בִּמְהֵרָה, בִּמְהֵרָה,
בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב. אֵל בְּנֵה,
אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵיתְךָ
בְּקָרוֹב:

טָהוֹר הוּא, יָחִיד הוּא,
כַּבִּיר הוּא, לָמוּד הוּא,
מֶלֶךְ הוּא, נָאוֹר הוּא,
סַגִּיב הוּא, עָזּוּז הוּא,
פּוֹדֶה הוּא, צַדִּיק הוּא,

Swe liczne zbory podnosi, niech zawiedzie w triumfie zbawione plemię przez Jego szczepione na ziemię Syonu.

אדיר Swój Przybytek odbuduje niezawodnie potężny, za dni naszych uraduje nas tem niebawem. Odbuduj Boże mój, Święty Przybytek Swój.

בחור Najdoskonalszy, wielki, majestatyczny Przybytek Swój Święty wkrótce odbuduje i t. d.

Urokiem promienny, najwierniejszy, najczystszy, Przybytek Swój Święty wkrótce odbuduje i t. d.

Najprawdziwszy, najświętszy, jedyny Przybytek Swój Święty wkrótce odbuduje i t. d.

Wszechwładny, najmędrszy, Król najwyższy Przybytek Swój Święty wkrótce odbuduje i t. d.

Wszechmocny, najwznioślejszy, najdzielniejszy Przybytek Swój Święty wkrótce odbuduje i t. d.

קָדוֹשׁ הוּא, רַחוּם הוּא,
שַׁדַּי הוּא, תַּקִּיף הוּא,
יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב,
בִּמְהֵרָה בִּמְהֵרָה בִּיָמֵינוּ
בְּקָרוֹב. אֵל בְּנֵה אֵל בְּנֵה,
בְּנֵה בֵיתְךָ בְּקָרוֹב.

Zbawca, najsprawiedliwszy, najświętszy Przybytek Swój Święty wkrótce odbuduje i t. d.

רחום Najmiłosierniejszy, wszechpotężny Obrońca Przybytek Swój Święty wkrótce odbuduje i t. d.

Drugiej nocy Pesach zaczyna się ספירת העומר

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל סְפִירַת הָעֹמֶר:

הַיּוֹם יוֹם אֶחָד לָעֹמֶר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

אֶחָד מִי יוֹדֵעַ? — אֶחָד אֲנִי יוֹדֵעַ: אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

אחד Co jest jedyne? Jeden jedyny jest Bóg w wszechświecie.

שְׁנַיִם מִי יוֹדֵעַ? — שְׁנַיִם אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שנים Dwoje czego jest? Dwie są tablice z przykazaniami, jeden jedyny jest Bóg w wszechświecie.

שְׁלֹשָׁה מִי יוֹדֵעַ? — שְׁלֹשָׁה אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לֻחוֹת

שלשה Troje czego jest? Trzej byli nasi patryarchowie, dwie są tablice z

הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

przykazaniami, jeden jedyny jest Bóg w wszechświecie.

ארבע Cztery czego jest? Cztery są pramatki naszego pokolenia, trzej byli nasi patryarchowie, dwie są tablice z przykazaniami, jeden jedyny jest Bóg w wszechświecie.

אַרְבַּע מִי יוֹדֵעַ? — אַרְבַּע אֲנִי יוֹדֵעַ: אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

חמשה Pięcioro czego jest? Pięcioro ksiąg ma święta nauka, cztery są pramatki naszego pokolenia, trzej byli nasi patryarchowie, dwie są tablice z przykazaniami, jeden jedyny jest Bóg w wszechświecie,

חֲמִשָּׁה מִי יוֹדֵעַ? — חֲמִשָּׁה אֲנִי יוֹדֵעַ: חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

ששה Sześcioro czego jest? Z sześciu ksiąg składa się miszna, pięcioro ksiąg ma święta nauka, cztery są pramatki naszego pokolenia, trzej byli nasi patryarchowie, dwie są tablice z przykazaniami, jeden jedyny jest Bóg w wszechświecie

שִׁשָּׁה מִי יוֹדֵעַ? — שִׁשָּׁה אֲנִי יוֹדֵעַ: שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שבעה Siedm czego jest? Siedm dni ma tydzień, z sześciu ksiąg składa się miszna, pięcioro ksiąg ma święta nauka, cztery są pramatki naszego pokolenia, trzej byli nasi patryarchowie, dwie są tablice z przykazaniami, jeden jedyny jest Bóg w wszechświecie.

שִׁבְעָה מִי יוֹדֵעַ? — שִׁבְעָה אֲנִי יוֹדֵעַ: שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שְׁמוֹנָה מִי יוֹדֵעַ? — שְׁמוֹנָה אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שמונה Ośm czego jest? Ośm dni liczą do przymierza obrządku, siedm dni ma tydzień, z sześciu ksiąg składa się miszna, pięcioro ksiąg ma święta nauka, cztery są pramatki naszego pokolenia, trzej byli nasi patryarchowie, dwie są tablice z przykazaniami, jeden jedyny jest Bóg w wszechświecie.

תִּשְׁעָה מִי יוֹדֵעַ? — תִּשְׁעָה אֲנִי יוֹדֵעַ: תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה, שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

תשעה Dziewięć czego jest? Dziewięć miesięcy trwa dojrzenie, ośm dni liczą do przymierza obrządku, siedm dni ma tydzień, z sześciu ksiąg składa się miszna, pięcioro ksiąg ma święta nauka, cztery są pramatki naszego pokolenia, trzej byli nasi patryarchowie, dwie są tablice z przykazaniami, jeden jedyny jest Bóg w wszechświecie.

עֲשָׂרָה מִי יוֹדֵעַ? — עֲשָׂרָה אֲנִי יוֹדֵעַ: עֲשָׂרָה דִבְּרַיָּא, תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה, שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לוּחוֹת

עשרה Dziesięć czego jest? dziesięć są przykazania, Dziewięć miesięcy trwa dojrzenie, ośm dni liczą do przymierza obrządku, siedm dni ma tydzień, z sześciu ksiąg składa się miszna, pięcioro ksiąg ma święta nauka, cztery są pramatki naszego pokolenia, trzej byli nasi patryarchowie, dwie

הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

אַחַד עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ? — אַחַד עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ: אַחַד עָשָׂר כּוֹכְבַיָּא, עֲשָׂרָה דִבְּרַיָּא, תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה, שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

są tablice z przykazaniami, jeden jedyny jest Bóg w wszechświecie.

אחד עשר Jednaście czego jest? Jednaście gwiazd Józef widział we śnie, dziesięć są przykazania, dziewięć miesięcy trwa dojrzenie, ośm dni liczą do przymierza obrządku, siedm dni ma tydzień, z sześciu ksiąg składa się miszna, pięcioro ksiąg ma święta nauka, cztery są pramatkl naszego pokolenia, trzej byli nasi patryarchowie, dwie są tablice z przykazaniami, jeden jedyny jest Bóg w wszechświecie.

שְׁנֵים עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ? — שְׁנֵים עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטַיָּא, אַחַד עָשָׂר כּוֹכְבַיָּא, עֲשָׂרָה דִבְּרַיָּא, תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה, שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שנים עשר Dwanaście czego jest? Dwanaście szczepów jest Israela, jednaście gwiazd Józef widział we śnie, dziesięć są przykazania, dziewięć miesięcy trwa dojrzenie, ośm dni liczą do przymierza obrządku, siedm dni ma tydzień, z sześciu ksiąg składa się miszna, pięcioro ksiąg ma święta nauka, cztery są pramatki naszego pokolenia, trzej byli nasi patryarchowie, dwie są tablice z przykazaniami, jeden jedyny jest Bóg w wszechświecie.

שלשה עשר Trzynaście czego jest? Trzynaście są

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ? — שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁלֹשָׁה

עֲשָׂר מִדַּיָּא, שְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטַיָּא,
אַחַד עָשָׂר כּוֹכְבַיָּא, עֲשָׂרָה
דִּבְּרַיָּא, תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה,
שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי
שַׁבַּתָּא, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה,
חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע
אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי
לוּחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ
שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

przymioty Boskie, dwanaście szczepów jest Izraela, jedenaście gwiazd Józef widział we śnie, dziesięć są przykazania, dziewięć miesięcy trwa dojrzenie, ośm dni liczą do przymierza obrządku, siedm dni ma tydzień, z sześciu ksiąg składa się miszna, pięcioro ksiąg ma święta nauka, cztery są pramatki naszego pokolenia, trzej byli nasi patryarchowie, dwie są tablice z przykazaniami, jeden jedyny jest Bóg w wszechświecie.

חַד גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא, דְּזַבִּין אַבָּא
בִּתְרֵי זוּזֵי, חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא.

Ojciec mój dnia pewnego
Sobie kupił jagniątko miłe;
Dwa jedynie zuzy żądał
posiadacz jego,
A ojciec zapłacił tez i tyle

וְאָתָא שׁוּנְרָא, וְאָכְלָה לְגַדְיָא, דְּזַבִּין
אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חַד גַּדְיָא חַד גַּדְיָא.

Ale wnet kot chytry przybiegł galopem,
Schwycił jagniątko i pożarł
go potem.

וְאָתָא כַלְבָּא וְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאָכְלָה
לְגַדְיָא, דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חַד
גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא.

Pies tej krzywdy znieść
nie mógł i rzucił się na kota,
Że zszarpnąć jagnię wzięła
go ochota.

וְאָתָא חוּטְרָא וְהִכָּה לְכַלְבָּא, דְּנָשַׁךְ
לְשׁוּנְרָא, דְּאָכְלָה לְגַדְיָא, דְּזַבִּין אַבָּא
בִּתְרֵי זוּזֵי, חַד גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא.

Kij, który w pobliżu stał
i od dawna mu już groził,
Rzucił się na psa i obficie
go obłożył.

וְאָתָא נוּרָא וְשָׂרַף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה
לְכַלְבָּא, דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאָכְלָה לְגַדְיָא,
דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חַד גַּדְיָא, חַד
גַּדְיָא.

Niebawen obrońcę znalazł
też pies zraniony.
W ogniu został kij wnet
spalony.

וְאָתָא מַיָּא, וְכָבָה לְנוּרָא, דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכַלְבָּא, דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאָכְלָה לְגַדְיָא, דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חַד גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא.

Ale wtem spłynęła woda
i zemścić się chciała,
Otoczyła więc ogień i
płomienie zgasiła.

Smierć jagniątka a zemściciele.

וְאָתָא תּוֹרָא וְשָׁתָה לְמַיָּא, דְּכָבָה לְנוּרָא, דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכַלְבָּא, דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאָכְלָה לְגַדְיָא, דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חַד גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא.

Gdy wół to widział, roz-
juszony został okropnie
Wychlipał więc wodę aż
nie było kropli na dnie.

וְאָתָא הַשּׁוֹחֵט וְשָׁחַט לְתוֹרָא, דְּשָׁתָה

Naostrzył rzeźnik już nóż i

לְמַיָּא, דְּכָבָה לְנוּרָא, דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכַלְבָּא, דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאָכְלָה לְגַדְיָא, דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חַד גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא.

וְאָתָא מַלְאָךְ הַמָּוֶת וְשָׁחַט לְשׁוֹחֵט, דְּשָׁחַט לְתוֹרָא, דְּשָׁתָה לְמַיָּא, דְּכָבָה לְנוּרָא, דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכַלְבָּא, דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאָכְלָה לְגַדְיָא, דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חַד גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא.

וְאָתָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְשָׁחַט לְמַלְאַךְ הַמָּוֶת, דְּשָׁחַט לְשׁוֹחֵט, דְּשָׁחַט לְתוֹרָא, דְּשָׁתָה לְמַיָּא, דְּכָבָה לְנוּרָא, דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכַלְבָּא, דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאָכְלָה לְגַדְיָא, דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי, חַד גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא.

chwyta wołu wnet,
go zarzyna i dokoła roz-
lewa się krew.
Nie uszło zasłużonej kary
to zarzynanie wołu,
gdyż anioł śmierci rzeźnika
wirącił do dołu.
Wtedy sędzia najwyższy,
który tronuje w niebiesiech,
zniweczył anioła za karę,
że zabił rzeźnika, który bez
prawa zarzynał wołu za to,
że wychlipał wodę, co
zgasiła płomienie ognia,
dlatego, że spalił kij, który
obił psa za to, że gryzł
kota, co pożarł jagniątko,
które ojciec mój za dwa
zuzy sobie kupił.